

Takva

SUÇ

VE

CEZA

Bilal Özbüyük

En Güzel
İsimler
Allah'ındır
Ahmet Faruk Kölemen

18

Şefaatt Talep
Etmek Bid'attır
Ali Muhahit Örakçı

26

Müstekbirler ve
Mustazaflar
Salih Bağcı

32

Karar
ve Nişan
Ayşe Ebrar

36

Harre
Olayının
Hakikati
Mustafa Yakupoğlu

44

Duyarsız
Çocuklar
Çağı
Meryem Hafsa

56

Takva

Ekim 2022

*Şefa'at Talep
Etmek Bid'attır*
Ali Mücahit Orakçı

26

*Windows 11 ile
Değişenler*
Burak Eryılmaz

*Müstekbirler
ve mustazaflar*
Salih Bağcıoğlu

32

50

*Duyarsız
Çocuklar
Çağı*
Meyrem Hafsa

Karar ve Nişan
Ayşe Ebrar

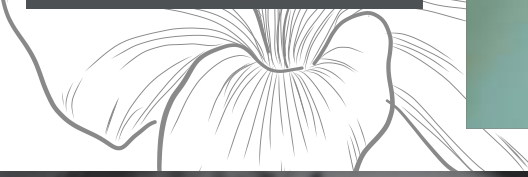
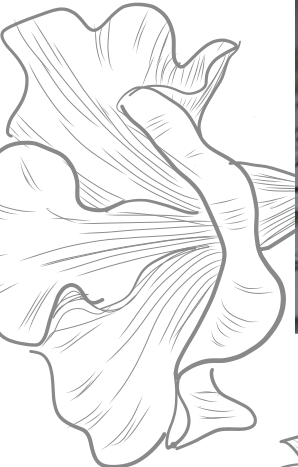
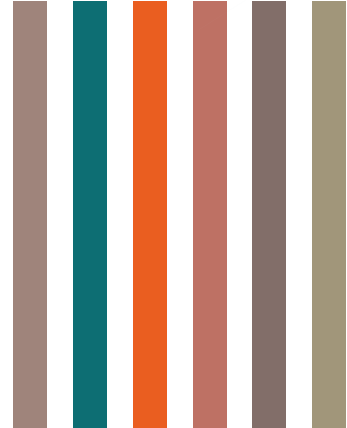
56

36

Rebûlevvel 1444

*En Güzel İsimler
Allah'ındır*
Ahmet Faruk Kölemen

18

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e olsun.

Dünya hayatında işlediğimiz günahların neticesinde hem dünya da hem de ahiret hayatındaki etki ve sonuçlarını göreceğimiz kapak yazımızı okuyabilirsiniz.

Yöneticilerin ve tabi olanların durumunu anlatan İbrahim Suresi 21/22. ayetleri ışığında neler yapmamız gerektiğini Ayetlerle tefekkür köşemizden ulaşabilirsiniz.

Akide üzerine bölümünde silsile halinde yazdığımız Şefa'at meselesinin son maddesini incelemeye aldık gelin hep beraber inceleyelim.

Bu ay itibari ile dergimizde yeni yazı dizisi olarak (Esmâ'ul Hüsna) en güzel isimler Allah'ındır. Yazı dizisini önemle takip etmenizi tavsiye ediyorum.

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız dileği ile...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editor

Rebûlevvel 1444 | Ekim 2022 | ISSN: 2757-9743

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

Ramazan Işılak

Yayın Türü

Yerel Süreli / Bir Ayda Bir Yayınlanır.

Teknik Hazırlık

Takva Media

Dağıtım ve Satış Yeri

Fevzi Çakmak Mh. 10423. Sk.

NO:1 Karatay/KONYA

www.takvadergisi.org

Abonelik

0552 822 74 42

Baskı & Cilt

Güler Ofset

Fevzi Çakmak Mh. 10448. Sk. NO:26

Karatay / KONYA - 0532 662 94 21

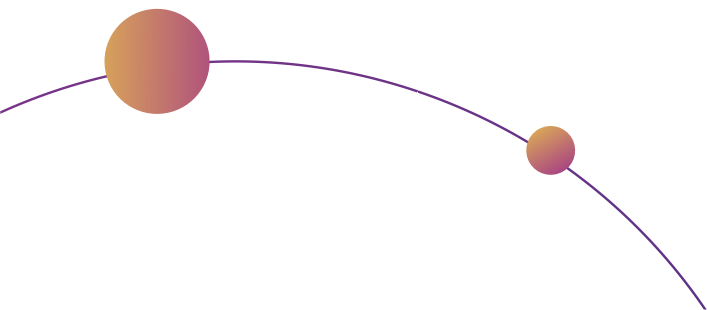
www.guleroffset.com

Setifika No: 49360

Dergi İçerisinde Yer Alan

Yazılardan İlgili Yazar Mesuldür.

Kaynak Gösterilerek Alıntı Yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

06

SUÇ VE CEZA

Bilal Özbuğday

18

EN GÜZEL İSİMLER ALLAH'INDIR

Ahmet Faruk Kölemen

26

ŞEFAAT TALEP ETMEK BİD'ATTİR

Ali Mücahit Orakçı

32

MÜSTEKBİRLER VE MUSTAZAFLAR

Salih Bağırhan

36

KARAR VE NİŞAN

Ayşe Ebrar

44

HARRE OLAYININ HAKİKATİ

Mustafa Yakupoğlu

50

WINDOWS 11 İLE DEĞİŞENLER

Burak Eryılmaz

56

DUYARSIZ ÇOCUKLAR ÇAĞI

Meryem Hafsa

60

MEAL SINAVI -3-

SUÇ VE CEZA

Bilal Özbuğday

bilalozbugday@takvadergisi.org

İnsan, hayatına bakıp kendi nefisini muhasebe ettiğinde işlerinin ve hayatının hiçbir zaman istediği gibi gitmediğinin farkına varır. Her insanın hayatında, yolunda gitmeyen bazı şeyler vardır. İnsan ya ticaretinden, ya sağlığından, ya eşinden, ya çocuğundan bir sıkıntı çekmekte ve bundan dolayı da dertlenmektedir.

Başınıza gelen her musibet,
kendi ellerinizle işledikleriniz
yüzündendir.

ŞURA 30

Aslında bakıldığında dünya üzerinde derdi olmayan hiçbir insan yoktur. Her insanın büyük, küçük bir derdi kesin vardır. Dünyada dertsiz bir insan yoktur.

İnsanların dert sahibi olmaları ya da işlerinin yolunda gitmemesi insanlar tarafından her zaman başka sebeplere bağlanır. İnsan ticareti yolundan gitmediğinde sebebi ticari şartlara, çocuklarının başına gelen musibetleri dış sebeplere bağlar. Elbette her iş zahiri bir sebebe bağlıdır. Ancak sebepleri her zaman uzaklarda aramak doğru değildir.

İnsan, dertlerinin ve sıkıntılarının asıl müsebbibini sürekli başka yerlerde arar durur. Ancak o kadar uzağa gitmeye gerek yoktur. İnsan öncelikle kendi nefsini sorgulamalı ve problemi kendinde aramalıdır. Sürekli her olayı başka sebeplere bağladığımızda nefsimizi muhasebe etmez, edemez, sorgulamaz hale geliriz.

Aslında yolunda gitmeyen şeylerin müsebbibi bizleriz. Kendi ellerimizle yaptıklarımız ve kazandıklarımızın neticesi, başımıza gelen olumsuzluklar, birer imtihan olarak bizlere uğramaktadır.

Daha önce başka vesileler ile zikrettiğimiz bir ayeti yine burada bu gerekçe ile zikretmek yerinde olacaktır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ
وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ
دُونِهِ مِنْ وَالٍ

“Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez. Allah, bir kavme kötülük diledi mi, artık o geri çevrilemez. Onlar için Allah’tan başka hiçbir yardımcı da yoktur.”¹

İnsanın iyi halinin kötüye değişmesi ya da kötü halinin iyiye değişmesi, kendisinde var olan durumu bozmasından ya da iyileştirmesinden kaynaklanmaktadır.

Kişinin yolunda gitmeyen hususları sadece kendi nefsi ile ilgili olmayabilir. Ülkesi ile çalıştığı fabrikası ile ya da ailesi ile de ilgili olabilir.

Şu anda bulunduğumuz toprakların birden fazla sıkıntısı mevcuttur. Peki bunların müsebbibi; yönetim tarafından sürekli insanlara öğretilmeye ve içselleştirmeye çalışılan dış güçler(!) midir?

Dış güçlerin ülke ve toplum üzerinde plan ve programları olabilir. Ancak bunun tek sorumlusunu dış güçler ile izah etmek kolaycılık hastalığıdır.

¹ (13/Rad 11)

Peki! Toplum hiç dönüp aynada kendisine bir bakmaz mı? Kendi nefsinin bir muhasebe etmez mi? Toplumda şu an var olan bu yozlaşma, umursamazlık, vurdumduymazlık gibi kronikleşmiş hastalıklarda mı dış güçlerin oyun ve planlarının neticesidir?

Dış güçler bu ülkenin sorunları için bir can simidi haline dönüşmüş durumdadır. Bu ülke açısından böyledir. Bu örneği biraz daha küçülterek vermeye çalışalım. Bir aile ya da fert düşünün. Başına gelen olumsuzluklar ya da yapmış olduğu hatalarda başka insanları, başka aileleri sürekli sorumlu tutuyor. Bu aile ya da bu fert hiç muhasebe etmek suretiyle kendi hatalarını azaltma ya da bitirme konumuna gelebilir mi? Elbette hayır. İşte bu ve benzeri örnekler bizlere yansıyan kısımlardandır.

Bu örneğin aynısını İslami hareket içerisindeki cemaatler içinde verebiliriz. Cemaatler bazen bir fitneye kapılabilir. Aralarında ihtilaf edebilirler ve ayrılıklar olabilir. Peki, Müslümanların ya da cemaatlerin kaçta kaç bu sorunu muhababından sıyrarak kendisinden bilmektedir.

Kendi nefislerimizi temize çıkarmalıyız. Ancak herkes işini kendisinin en iyi yaptığına hatanın ise hep başkasından kaynaklandığına inanmaktadır. Gelin! Bu iddia ettiğim cümle ışığında etrafımızda bir gözlemlene yapmaya çalışalım. Hiç hatasını kendinden bilen, başına gelenleri kendine yoran, bir musibetin mercisi olarak kendi nefsinin gören var mıdır? Bizler bu ahlâktan ne kadar da uzağız.

Yukarıda da bahsettiğim gibi bu hususu yalnızca müminlerin içerisinde dini konulardan ibaret olarak görmeyiniz. Genel olarak bakmaya çalışalım. Örneğin siyasetçiler kendi siyasetlerini geliştirirken hep muhaliflerinin yapıldıklarını izah ederek çalışırlar. Ya da bir fabrikadaki işçileri düşünün. Yapılmayan ya da aksatılan bir işte suçu ve suçluyu tespit etmek çok zordur.

"Suç gariptir kabulleneni olmaz." derler ya. İşte suçu ve suçluyu kendimizde aramak ve bulmak bizi rahatlatacaktır. İnsana kalp genişliği verecektir.

Bu yazı ellerimizle yaptıklarımızın neticesini çektiğimizi anlatmaktadır.

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ
وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ

"Başınıza her ne musibet gelirse, kendi yaptıklarınız yüzündendir. O, yine de çoğunu affeder."²

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ
أَجْنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى

"Sizi, topraktan yarattığında da ve analarınızın karnında ceninler iken de en iyi bilendir. Bunun için kendinizi temize çıkarmayın. Çünkü O, Allah'a karşı gelmekten sakınanları en iyi bilendir."³

Seyyid Kutub (rh) bu ayet ile alakalı şöyle demektedir;

"Öyleyse kendinizi temize çıkarmayınız. Çünkü O, kimin kötülüklerden sakındığını herkesten iyi bilir."

² (42/ Şura 30)
³ (53/ Necm 32)

“Öyleyse gayretkeşlikle O'nun gözüne batmaya çalışmanıza, O'nun karşısında davranışlarınıza değer biçmenize gerek yoktur. O'nun katında eksiksiz bilgi ve duyarlı terazi vardır. Davranışlara biçeceği karşılıklar adildir, sözü kesindir ve her meseleyi kesin çözüme bağlayacak olan O'dur.”⁴

İnsanın nefsini temize çıkarmaması, hem Rabbine karşı işlediği günahlarda hem de insanlar arası ilişkilerde insanın takınması gereken bir tutumdur.

Selefin Kendisini Sürekli Günahkâr Görmesi

Selef kendi yaptıkları salih amelleri yetersiz, kendi günahlarını da çok büyük gördüklerinden sürekli gayret etmeye çalışıyorlardı. Kendi nefislerini sürekli kınamaktaydılar. Kendilerini kusurlu bulmaktaydılar.

Örneğin Malik bin Dinar ile ilgili şu nakledilir; Kendisi geceleyin namaz için kalktığında sakalından tutar ve şöyle derdi; “Ya Rabbi! Sen cennetlikleri ve cehennemlikleri biliyorsun. Peki ya Malik'in mekânı o ikisinden hangisidir?”

Malik bin Dinar selefin en önde gelen imamlarından birisidir. Ancak salih amelleri çok, günahları ise az olmasına rağmen amellerine güvenmemekteydi. Dolayısıyla da kendi nefsinin sürekli sorgulayan bir hali vardı.

Bir başka rivayette ise seleften Huzeyfe El Mer'îşî şöyle demektedir; “Eğer birisi bana gelse ve 'Ey Huzeyfe! Kendisinden başka ilah olmayan Allah'a yemin olsun ki senin amelin hesap gününe iman eden insanın ameli gibi değildir.' dese O'na şöyle derdim; “Ey Falanca! Bu yemininden dolayı kefareti verme, sen yeminini bozmadın.”

⁴(Fî Zîlâl'ül Kur'an)

Subhanallah! Nasıl da kendisini Allah'a karşı yapması gerekenler hususunda kınayıcı kabul etmekte.

İnsanın aslında Allah'a karşı kendini kusurlu görmesi, kendini yeterli görmemesi gibi bir ahlâka sahip olması kendisini kullar arası ilişkilerde de kendi nefsi ile alakalı hususlarda da kınayıcı kılar. Çünkü nefsin levvame (kınayıcı) olması bir özellik ve ahlâktır.

Ellerimiz ile işlediğimiz günahlarımızın hem dünya da hem de ahirette bizlere getirileri olacaktır. Günahların neticesi bazen sadece fertler ile sınırlı kalmayabilir. Toplum üzerinde de günahların yan etkisi vardır. Toplum olarak işlenen günahların neticesinde bazı durumlarda fertler kendilerini o günden uzak tutsa bile günahın cezasının tesirinde - toplumun bir ferdi olduğu için- kalabilir.

Bir Müslüman'ın günahlar hakkındaki düşüncesi şu olmalıdır; İşlenen günahın küçüğü olmaz. Evet, günahların büyüğü, küçüğü vardır. Ancak insan günahı işlerken küçüğü olmaz. Çünkü insanın küçük görmesi ile birlikte işlediği küçük bir günah onun helâkına sebep olabilir. Bununla birlikte kendisi helak olacak zannederek işlediği bir büyük günah ise onu tevbeyle sevk etmek suretiyle Rabbine yöneltebilir. Bu anlamda günahın küçüğü olmaz.

Hatta bazı durumlarda küçük günahlar insana büyük günahlardan daha fazla zarar verebilir. İnsan küçük günah işlediğinden onu günden saymayabilir, tevbeyle çokta gerekli görmeyebilir. Bu sebeple küçük sayılabilecek günahları fazlaca işlemeye devam eder. Artan küçük günahlar ise onun kalbinin mühürlenmesine ve netice itibarıyla de kalbinin ölmesine neden olabilir. Ancak büyük günah işleyen kimsenin o günden tevbe etmesi ve dönmesi, küçük günah işleyene nazaran daha kolaydır.

Bir ateş yakacağınızda küçük odunları ve çalılıkları toplarsınız. Sonrasında ise ateşe verdiğinizde büyük bir ateş haline gelir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurdu; “Küçük günahlardan sakının. Çünkü küçük günahların hepsi bir araya geldiğinde kişiyi helak eder.” Daha sonra Rasulullah (sav) insanlara bu konuda şu örneği verdi; “Bu geniş boş bir arazide konaklayan kimselerin şu haline benzer; Bunlardan bir kimse gidip bir odun getirir, sonra başkası gidip bir başka odun getirir. Böylece bir odun yığını oluştururlar. Sonra yakmış oldukları ateşin üzerine bir yemek koyar pişirirler.”⁵⁻⁶

Günahların insanlar ve toplumlar üzerinde çok fazla zararları vardır. Ancak bu zarar ya da günahların tesiri hemen gözükmebilir. Bazı günahların neticesi hemen kendini gösterirken bazıları ise hemen kendini göstermeyebilir.

Günahlarının tesirini hemen görmeyen insan Allah'ın kendi hakkında bir memnuniyetsizliğinin farkına varmaz. Ve kendisi için verilen mühleti unuttur. Ancak günahların neticesi hemen olmasa da kendisini mutlaka gösterir. Bazı durumlarda ise günahın neticesi son olarak ahirete de kalmış olabilir.

İşte bu hususları yani günahların neticelerini izah etmeye ve yazmaya çalışacağız. Bu zikredeceğimiz hususların tamamı günahların neticesinden ibaret değildir. Günahların zararları epeyce fazladır. Ancak biz bazılarını zikretmeye çalışacağız.

1) Günahlar insanı hak ile batılı ayırt etme yetisinden ve ilimden mahrum bırakır. İnsan günahlarının neticesinde el-Alim olan Allah'ın katında olandan mahrum kalır. Bu konu ile alakalı olarak Rabbimiz şöyle buyurmaktadır.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

“Ey iman edenler! Eğer Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız; O, size iyiyi kötüden ayırt edecek bir anlayış verir ve sizin kötülüklerinizi örter, sizi bağışlar. Allah, büyük lütuf sahibidir.”⁷

Ayette bahsedilen “Furkan” hak ile batılı ayırt etme yetisi ve özelliğidir. Mü'minler, eğer Allah'tan korkarak hareket ederlerse, yani günahları terk ederlerse Allah'ın kendilerine, doğru ile yanlış ayırt etmelerini sağlayan “furkan'ı” yani tüm işleri doğru bir şekilde anlamaya yarayacak gerçek bilgiyi vereceği konusunda garanti verilmektedir. Günahların işlenmesinin neticesinde ise bir ceza olarak bunun verilmemesi söz konusudur. Bu da insanın yolunu bulamaması, hak ile batılı ayırt edememesi anlamına gelecektir.

“Furkan” dediğimiz bu husus aynı zamanda hikmet ve basirettir. İşte bu verilecek olanlar, kişinin Allah'a olan yakınlığına bağlıdır. Ya da işlenen günahları neticesindeki cezaya bağlıdır.

İnsana verilen “Furkan” ile böylece, mü'minler eğer isterlerse Allah'ın dileğini yerine getirebilir ve O'nun tasdik ettiği yolu takip edebilirler. Furkan, insana bir uyarı cihazı misali, her zaman doğru yolu, Hakk'ın yolunu gösterecek ve sapık yolları, şeytanın yollarına karşı uyaracaktır.

⁵ (Ahmed bin Hanbel, Müsned)

⁶ (Hadis zayıftır)

⁷ (8/ Enfal 29)

Bununla birlikte Müslümanlar bu ilkeye her zaman ihtiyaç duyarlar. Çünkü hak ile batılı ayırt etme sadece şeytan ile Rahmanın yolunu ayırt etmede gerekli değildir. Bu düzlemde gerekli olduğu gibi müminlerin arasında sürekli var olan ihtilafların ve fitnelerin ayrıştırılması sahasında da bu ilkeye ihtiyaç duyulur. Çünkü müminlerin arasında belli aralıklar ile itikadî, menheci ve davet anlamında menba'ı belli olmayan ihtilaflar sürekli çıkmaktadır. Ya da sadece itikadî, menhecî değil, şahıslar arası ihtilaflarda da "Furkan" özelliğine ihtiyaç duyarız.

Müminlerin sürekli kendi aralarında tekrar eden, kronikleşmiş hataları tekrar etmeksizin İslami harekete katkı sunacak davet, tebliğ, ilim ve diğer hizmetleri yerine getirmeleri gerekirken, ihtilaflar ve ayrılıklar bunların neticesinde ise nasıl hareket edeceğini bilememe hali onları sürekli olarak geriletmektedir. Mehter takımı misali iki ileri bir geri hatta bazen iki geri hiç ileri şeklinde Müslümanlar yerinde sayıp durmaktadırlar. Elbette hikmet ve basiret veya başka tabir ile ilim sadece bu yerde değil, tağutlara karşı yürütülen harekette de önemli rol oynamaktadır.

Ekseninden kaymayan, imtihanlar ve fitneler ile mücadele edebilen İslami yapılar yine "Furkan" ile yani ilim ile yollarını bulabilirler.

Müminler genelde kendi aralarında çıkan anlaşmazlıklarda, tağutlar tarafından maruz kaldıkları psikolojik baskılarda ya da kendi aralarında ortaya çıkmış meselelerde çoğu zaman duyguları ile hareket etmektedirler. Onların sahip oldukları korku, sevgi, kızgınlık ya da öfke gibi duygular onları yönlendirerek akıllarını, ilimlerini, bilgi ve tecrübelerini örtmekte ve duyguları ile hareket etmektedirler. Ancak

aslında onları yönlendirmesi ve yönetmesi gereken şey Allah'ın korkusu yani takva olmalıdır. İşte bu iki husus aslında birbirlerine gerektiren iki husustur. Kişi Allah'a karşı takvalı olduğunda furkanı elde edebilir. Furkanı elde ettiğinde ise meselelere duygusal yaklaşımdan hareket edebilir.

Ayette geçen bu husus başka ayetlerde de bizlere anlatılmıştır. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا
تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

"Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve peygamberine iman edin ki, size rahmetinden iki kat pay versin, size kendisiyle yürüyeceğiniz bir nur versin ve sizi bağışlasın. Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir."⁸

Seyyid Kutup (rh) Enfal suresindeki ayet ile alâkalı şöyle demektedir; "Allah korkusu olmadığı zaman, işler duygu ve akıl planında karmaşıklığını, yollar görüş ve fikir planında griftliğini sürdürür. Yolların ayrılış noktasında batıl hak kisvesinde görünür. Kanıt son derece kesin olmasına rağmen, ikna edici olamaz. Susturucu olur, ancak akıl ve kalbi harekete geçirmeye yetmez. Tartışma gereksiz olmaya başlar, münakaşa boşa gitmiş bir emeğe dönüşür. Evet, Allah korkusu olmadığı zaman durum böyledir. Ama Allah korkusu olduğu zaman akıl aydınlanır, gerçek açığa kavuşur, yol belirginleşir, kalbe güven duygusu yer eder, vicdan huzura kavuşur, ayaklar doğrulur ve doğru yolda kalıcı olur. Gerçek, özü itibarıyla fıtrata gizli değildir. Fıtratta gerçeğe yönelik bir uyum söz konusudur."⁹

⁸ (57/Hadid 28)

⁹ (Fı Zilal'il Kur'an)

Günahların neticesinde ilimden mahrum kalınacağına delil olması yönünden İmam Şafii'nin şu sözünü de zikredebiliriz;

(شكوت إلي وكيع سوء حفظي - فإرشديني إلي ترك المعاصي)
(وأخبرني بأن العلم نور - ونور الله لا يهدي لعاص)

Hocam Vekî'a'ya ezberimin kötülüğünden şikâyet ettim. O da bana günahları terk etmem hususunda tavsiyede bulundu.

Çünkü dedi ki; İlim bir nurdur.

Ve Allah'ın nuru, günahkâr olana verilmez.

İşte günahların neticesinde mahrum kalacağımız şey bilgi, ilim, hikmet, basiret ve en önemlisi de hak ve batılı ayırt etme vasfıdır.

2) Günahların zararlarından birisi de insanın rızkının daralmasıdır. Günahlardan uzaklaşmak ve istiğfar etmek suretiyle ise kişinin rızkı artar. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ

"Kim Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona bir çıkış yolu açar. Onu beklemediği yerden rızıklandırır."¹⁰

Bir başka ayette ise Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا
يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا
وَيُمِدِّدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ
وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا

¹⁰ (65/ Talak 2-3)

"Dedim ki: 'Rabbinizden bağışlama dileyin; çünkü O, çok bağışlayıcıdır. (Bağışlama dileyin ki,) üzerinize gökten bol bol yağmur indirsin. Sizi mallarla, oğullarla desteklesin ve sizin için bahçeler var etsin, sizin için ırmaklar var etsin.'"¹¹

İstiğfar etmek, günahları terk etmek insanın rızkının genişlemesine, bollaşmasına sebep olur. Rızıklanmak demek sadece insanın cebinde parasının olması anlamına gelmez. İnsanlar cepeleri paralar ile dolu olsa da yer ve gök insana vermesi gereken yağmuru ve neticesinde nebatatını vermediğinde kıtlık ve kuraklık olacaktır. İnsanın cebinde parası dahi olsa alacak mahsul, yiyecek ve gıda bulamaması rızıklanamaması anlamına gelecektir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُحْرَمَ الرِّزْقَ بِالدَّنْبِ يُصِيبُهُ

"Şüphesiz bir kul işlemiş olduğu günahlar sebebiyle rızıktan mahrum edilir."¹²

Günah sebebiyle rızkımız daralabilir. Aslında bakıldığında bu mesele çok basit gibi gözüküyor olabilir. Ancak müminler belki de şimdiki zamanda en fazla vakit harcamış oldukları konu kendilerinin ve ehillerinin rızıklarını temin etme konusudur. Şu anda bir Müslüman sadece aslî ihtiyaçlarını karşılamak için günlük 10-12 saat çalışmak zorundadır. Bu bahsi geçen aslî ihtiyaçlar sadece barınma, giyinme, yeme, içme gibi ihtiyaçlardır. Dolayısıyla müminin rızkının geniş olmasına, bol olmasına, Rabbi tarafından hesap etmediği yerlerden rızıklandırılmasına ihtiyacı eski zamanlardan çok daha fazladır.

¹¹ (71/ Nuh 10-11-12)

¹² (İbni Hibban)

Beşeri sistemlerin bu kadar gelişmediği, kapitalist sistemlerin bu kadar ilerlemediği zamanlarda belki insan az ile yetinme, ihtiyacı kadar bir şeyleri satın alma gibi konularda daha kendi kendine yetebiliyordu. Ancak şimdi 21. yüzyılda emeğin karşılığının az olduğu bu dönemde çok çalışıp, az kazandığını varsayacak olursak ihtiyaç duyduğu şey rızkının geniş olmasıdır. Bu da günahların terki ile mümkündür. Bunu kul sağlayabilirse kulluğuna da daha fazla vakit ayırabilir. Daha fazla ibadet edebilir. Daha fazla Kur'an okuyabilir, daha fazla ilim ile dini ile meşgul olabilir.

Bu yazdığımız satırlar bir başka hususu daha zikretmeyi gerekli kılmaktadır. Her bir günahın getirisi bir günah ve ceza, her bir iyiliğin getirisi ise ancak bir iyiliktir. İnsanın bir günahı terk etmesi ile belki rızkı genişleyecek, rızkının genişlemesi ile kulluğuna belki daha fazla vakit ayıracaktır. Günah ise insanın rızkını ve kalbini daraltacak, tevbe etmediği takdirde ise kulluğunda daha fazla kusur işleyecektir.

İbni Abbas (ra) bu konuda şöyle demiştir; "Şüphesiz ki iyiliklerin kişinin yüzünde bir parlaklığı, kalpte bir nuru, rızıkta bir genişliği, bedende sağlamış olduğu bir kuvveti ve yaratılmışların kalbinde kendisi için peydah ettiği bir sevgisi vardır. Ancak günahların ise kişinin yüzünde ve kalbinde bir karalığı, bedende bir kuvvetsizliği, rızıkta bir eksikliği ve yaratılmışların kalbinde ise kendisi için peydah ettiği bir buğzu vardır."

3) İnsanlar nezdinde günahlar sebebiyle kişinin ağırlığı ve izzeti yok olur. Günah, sahibine zillet, aşağılık ve hakirlik verir.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

"Her kim şan ve şeref istiyorsa bilsin ki, şan ve şeref bütünüyle Allah'a aittir."¹³

Müminler arasında bir kişinin kabul görmesi o kimsenin takvası iledir. Ne kadar az günah işliyor ya da insanlar günahlarına ne kadar az şahit olmuşlar ise müminler arasında o kimse o kadar makbul ve takvalı birisidir. Ancak günahlara aldırış etmeden dalan kimse için ise aynı şey söz konusu değildir. Takvalı bir kul Allah katında da insanlar katında da övgüye layıktır. İnsanlar ona saygıyı ve sevgiyi bu sebeple gösterirler. İşte bu sebeple günahlar, insanı Allah katında da insanlar katında da derece olarak düşürür.

Günahkâr kulun heybeti ve ağırlığı günahlar sebebiyle insanlar nezdinde azalır. Çünkü her amelin cezası onun cinsindendir. Allah'tan korkmayan bir kişi, insanların kendisinden korkmaması ile cezalandırılır. Allah'ı sevmeyen ve saymayan bir kul, kulların kendisini sevip, saymaması ile cezalandırılır. Sen Allah'ın sınırlarını ve mahremlerini çiğnersen insanlardan senin saygınlığını ve sınırlarını çiğneyecektir.

Allah'ın yasaklarını hafife alan bir kimse kullar tarafından hafife alınır. Allah'a kişi ne kadar değer verir ise kullardan o kadar değer görür. Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَمَنْ يُهِنِ اللَّهَ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

"Allah, kimi alçaltırsa ona saygınlık kazandıracak hiçbir kimse yoktur. Şüphesiz Allah, dilediğini yapar."¹⁴

¹³ (35/ Fatır 10)

¹⁴ (22/ Hac 18)

Müslümanlar bugün topluluk halinde niçin gerektikleri yerde değiller sorusunun cevabını işte bu düzlemde arayabiliriz. Neden müminler eziyet edilen, bazı zulümlere maruz kalan, izzetini, şerefini ve saygınlığını kaybetmiş durumda. Evet, bu sorulara Allah'ın bir sünneti gereği bunlar başımıza geliyor diyebiliriz. Ancak bu cevaptan sonra bizle alakalı kısmında ise günahlarımızın olduğunu itiraf etmeliyiz. Günahlarımız, ihtilaflarımız bizlerin başına bunların gelmesine sebep olmaktadır.

Yine günahkar insanların kötü isimlerle takvalı ve salih amel sahiplerinin ise iyi isimlerle anılması da günahların neticesi olarak sayılabilir. İnsanlar çok fazlaca aynı günaha bulaşmış kimseye hırsız, üç kâğıtçı, sahtekar ya da içkici diye isimler veriyorlar. Bunlar ile o insanları anıyorlar. İşte bu durum aslında günahların zararlarındandır.

Seleften Abdullah ibni Mübarek (rh) şöyle demiştir;

“Günahların kalpleri öldürdüğünü gördüm.

Günahlara devamlılık kişiye zillet getirir.

Günahların terki ise kalplere hayat verir.

Bundan dolayı senin için en hayırlı olan, günahlara baş kaldırmandır.”

4) Günahlar tüm işlerde, bereketi tamamen yok eder.

Günahlar ömrün, rızkın, ilmin ve amelin bereketini yok eder.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

“Eğer, o memleketlerin halkları iman etseler ve Allah'a karşı gelmekten sakınsalardı, elbette onların üstüne gökten ve yerden nice bereketler(in kapılarını) açardık.”¹⁵

Rızık veya sahip olunanlar çoklukla, büyüklükle değerlendirilmez. Bunlar bereketiyle değerlendirilir. Ömrün uzunluğu senelerin ya da ayların uzunluğu ile değil, bereketiyle ölçülür.

Yetiştiremediğimiz işlerin, koşturma içerisinde süregeldiğimiz hayatın en fazla ihtiyaç duyduğu şey bereketin olmasıdır. Bereket bir işin içerisinde çekilip alındığında insan kendi gücü ve işi ile baş başa kalır. Dolayısıyla da çoğu şeye güç yetiremez. Bereket bir işte ilahi yardımın bulunmasıdır. Bu ilahi destek bulunduğunda kazancın az olsa da yeterli gelir. Ömrün kısa olsa da faydalı geçer. İlim talebinde kısa sürede çok mesafe kat edebilirsiniz.

5) Günahlar kişinin kendisi ile Rabbi arasındaki bağları koparır. Kişinin kalbinde taatlara karşı bir soğukluk peydah eder.

İnsan günahlara girmek suretiyle ne kadar dünya lezzetini tadarsa tatsın, tüm lezzetlerden sonra Rabbine isyan ettiğinden dolayı kalbinde bir soğukluk olacaktır. Bir huzursuzluk var olacaktır. İşte bu soğukluk aslında Rabbi ile olan bağın zayıflamasındandır.

¹⁵ (7/ Araf 96)

Kul ile Rabbi arasındaki ilişki koptuğunda ise kuldan birçok hayır kesilmiş olacaktır. Kul Allah'tan ve O'na itaatten uzaklaştığı ölçüde şeytana ve yoluna yaklaşacaktır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ

“Kim, Rahman'ın Zikri'ni görmezlikten gelirse, biz onun başına bir şeytan sararız. Artık o, onun ayrılmaz dostudur.”¹⁶

6) Günahlar nimetlerin yok olmasına, belaların gelmesine sebep olur.

Müslümanların ellerinde sahip oldukları nimetlerin yok olmasına günahları sebep olur. Allah Teâlâ kendilerine nimet vermek suretiyle müminleri imtihan eder. Ancak verilen nimetin şükürünün eda edilmemesi ya da başka günahlara dalmak o nimetlerin elden çıkmasına sebep olur.

Müslümanların zaman zaman sahip oldukları mescitleri, birlikte ibadet paylaşıyor olmaları, bir arada bulunmaları ve daha birçok husus onlara verilmiş olan nimetlerdir. Bu nimetler bazen akamete uğramaktadır. İşte bunun sebebi bizlerin günahlarıdır. Bu günahlar sebebiyle nimet yok olmuştur.

Bu nimetlerin yok olmasının bir adım ötesi ise bir musibete ya da belaya uğramaktır.

Ali (ra) şöyle demiştir; “Her bir bela ancak bir günahtan ötürü gelir ve ancak tevbe ile ortadan kalkar.”

Zikrettiğimiz Şura suresi 30. ayet yine bu minvaldedir.

7) Günahlar toplum içerisinde fesadın ortaya çıkmasına sebep olur.

İşlenilen günahlar, yeryüzünde, denizde, havada, ekinde ve nesilde bozuklukları ve fesadı ortaya çıkarmaktadır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

“İnsanların kendi işledikleri (kötülükler) sebebiyle karada ve denizde bozulma ortaya çıkmıştır. Dönmeleri için Allah, yaptıklarının bazı (kötü) sonuçlarını (dünyada) onlara tattıracaktır.”¹⁷

8) Günahlar dualara icabet edilmesine sebep olur.

Rasulullah'ın (sav) hadisinde geçtiği üzere Efendimiz şöyle buyurdu;

“Bir kimse uzun sefere çıkar, saçları dağılmış, toza toprağa bulanmış bir halde ellerini semaya uzatarak; “Ya Rabb, Ya Rabb!” diye dua eder. Hâlbuki yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, kendisi haramla ile gıdalanmış. Böyle bir kimsenin duası nasıl kabul edilir!”¹⁸

¹⁶ (43/Zuhuruf 36)

¹⁷ (30/ Rum 41)

¹⁸ (Müslim)

9) Günahlar kişinin işlerin zorlaşmasına ve psikolojik bunalıma sebep olur.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا
وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى

"Her kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse, mutlaka ona dar bir geçim vardır. Birde onu kıyamet gününde kör olarak haşr ederiz."¹⁹

10) Bu sayılanlar ile birlikte günahların birde ahiretteki karşılığı vardır. Ahirette de şiddetli bir azap vardır.

Semure İbni Cündeb (rah) anlatıyor; Rasulullah (sav) sık sık: **"Sizden bir rüya gören yok mu?"** diye sorardı. Görenler de, O'na Allah'ın dilediği kadar anlatırlardı. Bir sabah bize yine sordu; **"Sizden bir rüya gören yok mu?"** Kendisine; **"Bizden kimse bir şey görmedi!"** dediler.

Bunun üzerine; **"Ama ben gördüm"** dedi ve anlattı; **"Bu gece bana iki kişi geldi. Beni alıp haydi yürü! dediler, yürüdüm."**

Yatan bir adamın yanına geldik. Yanında biri, elinde bir kaya olduğu halde başucunda duruyordu. Bazen bu kayayı başına indirip onunla başını yarıyordu, taş da sağa sola yuvarlanıp gidiyordu. Adam taşı takip ediyor ve tekrar alıyordu. Baş eskisi gibi iyileşinceye kadar vurmuyordu, iyileştikten sonra tekrar indiriyor, önceki yaptıklarını aynen yeniliyordu. Beni getirenlere; **"Subhanallah! Nedir bu? dedim. Dinlemeyip; "Yürü! Yürü!" dediler.**

Yürüdük, sırt üstü uzanmış birinin yanına geldik. Bunun da yanında, elinde demir kancalar bulunan biri duruyordu. Adamın biri yüzüne gelip, çengeli takıp yüzünün yarısını ensesine kadar soyuyordu. Burnu, gözü enseye kadar soyuluyordu. Sonra öbür tarafına geçip, aynı şekilde diğer yüzünün derisini de ensesine kadar soyuyordu. Bu da, yüz derileri iyileşip eskisi gibi sıhhate kavuşuncaya kadar bekliyor, sonra tekrar önce yaptıklarını yapmaya başlıyordu. Ben burada da; **"Subhanallah, Nedir bu?"** dedim. Cevap vermeyip; **"Yürü! Yürü!"** dediler.

Beraberce yürüdük. Fırın gibi bir yere geldik, içinden birtakım gürültüler, sesler geliyordu. Gördük ki, içinde bir kısım çıplak kadınlar ve erkekler var. Aşağı taraflarından bir alev yükselip onları yalıyordu. Bu alev onlara ulaşınca çığlık koparıyorlardı. Ben yine dayanamayıp; **"Bunlar kimdir?"** diye sordum. Bana cevap vermeyip; **"Yürü! Yürü!"** dediler.

Beraberce yürüdük. Kan gibi kırmızı bir nehir kenarına geldik. Nehirde yüzen bir adam vardı. Nehir kenarında da yanında birçok taş bulunan bir adam duruyordu. Adam bir müddet yüzüp kıyıya doğru yanaşınca yanında taşlar bulunan kıyıda adam geliyor, öbürü ağzını açıyor bu da ona bir taş atıp kovalıyordu. Adam bir müddet yüzdükten sonra geri dönüp adama doğru yine yaklaşıyordu. Her dönüşünde ağzını açıyor, kıyıda de ona bir taş atıyordu. Ben yine dayanamayıp; **"Bu nedir?"** diye sordum. Cevap vermeyip yine; **"Yürü! Yürü!"** dediler.

Beraberce yürüdük. Çok çirkin görünümlü bir adamın yanına geldik. Böylesi çirkin kimseyi görmemiştir. Bunun yanında bir ateş vardı. Adam ateşi tutuşturup etrafında dönüyordu. Ben yine; **"Bu nedir?"** diye sordum. Cevap vermeyip; **"Yürü! Yürü!"** dediler.

¹⁹ (20/ Taha 124)

Beraberce yürüdük. İri iri ağaçları olan bir bahçeye geldik. İçerisinde her çeşit bahar çiçekleri vardı. Bu bahçenin içinde çok uzun boylu bir adam vardı. Semaya yükselen başını neredeyse göremiyordum. Etrafında çok sayıda çocuklar vardı. Ben yine; "Bunlar kimdir?" dedim. Cevap vermeyip; "Yürü! Yürü!" dediler.

Beraberce yürüdük. Ulu bir ağacın yanına geldik. Ne bundan daha büyük, ne de daha güzel bir ağaç hiç görmedim. Arkadaşlarım; "Ağaca çık!" dediler. Beraberce çıkmaya başladık. Altın ve gümüş tuğlalarla yapılmış bir şehre doğru yükselmeye başladık. Derken şehrin kapısına geldik, Kapıyı çalıp açmalarını istedik. Açtılar ve beraberce girdik. Bizi bir kısım insanlar karşıladı. Bunlar yaratılışça bir yarısı çok güzel, diğer yarısı da çok çirkin kimselerdir. Sanki böylesine güzellik, böylesine çirkinlik görmemiştir. Arkadaşlarım onlara; "Gidin şu nehre girin!" dediler. Meğerse orada açıkta bir nehir varmış. Suyu sanki safi süttü, bembeyaz... Gidip içine girip çıktılar. Çirkinlikleri tamamen gitmiş olarak geri geldiler. İki tarafları da en güzel şekli almıştı.

Beni dolaştıran arkadaşlarım açıkladılar: "Bu gördüğün Adn cennetidir. Şu da metin makamındır. Gözümü çevirip baktım. Bu bir saraydı, tıpkı beyaz bir bulut gibi. "Beni gezdirin, içine bir gireyim!" dedim. "Şimdilik hayır! Ama mutlaka gireceksin." dediler. Ben; "Gecedен beri acayip şeyler gördüm, neydi bunlar?" diye sordum.

"Sana anlatacağız," dediler ve anlattılar; "Taşla başı yarılan, o ilk gördüğün adam, Kur'an'ı atıp reddeden, farz namazlarda uyuyup kılmayan kimsedir.

Ensesine kadar yüzünün derileri, burnu, gözü soyulan adam, evinden çıkıp yalanlar uydurup, etrafa yalan saçan kimsedir.

Fırın gibi bir binanın içinde gördüğün kadınlı erkekli çıplak kimseler, zina yapan erkek ve kadınlardır.

Kan nehrinde yüzüp ağzına taş atılan adam faiz yiyen adamdır.

Ateşin yanında durup onu yakan ve etrafında dönen pis manzaralı adam, cehennemin, ateşin bekçisidir.

Bahçede gördüğün uzun boylu adam İbrahim (aleyhisselam) idi. Onun etrafındaki çocuklar ise, fitrat üzere (buluğa ermeden) ölen çocuklardır."

Cemaatten biri hemen atılarak; "Ey Allah'ın Rasulü! Müşrik çocukları da mı?" diye sordu. Rasulullah (sav) "Evet, müşrik çocukları da." dedi ve anlatmaya devam etti; "Yarısı güzel yarısı çirkin yaratılışlı olan adamlara gelince, bunlar iyi amellerle kötü amelleri birbirine karıştırıp her ikisini de yapan kimselerdir. Allah onları affetmiştir."²⁰

Ey Nefsim! Cüretkâr mısın azaba da

Bu denli devam edersin günaha

Selam ve dua ile...

²⁰ (Buhari)

EN GÜZEL İSİMLER ALLAH'INDIR

Ahmet Faruk Kölemen

Hamd, biz kullarına kendisini tanıtan Allah'adır. O'na hamd ve tevbe eder, O'ndan yardım ve bağışlama dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah'ın hidayete ilettiğini kimse saptıramaz, saptırdığını da kimse hidayete erdiremez. Bir ve tek olan Allah'tan başka hak ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav) O'nun kulu ve Rasulü olduğuna şehadet ederim.

الله

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
وَبِحَمْدِكَ

Hiç şüphesiz ki Ademoğlunun yaratılışının asıl gayesi, Allah subhanehu'yu kendi zatını tanıttığı gibi tanımak ve O'nun razı olacağı şekilde kendisine kulluk etmektir. Zira İslam'ın aslında, Allah subhanehu'ya iman ve ona kulluk vardır. Allah'a iman ve kulluk, onu tanımanın bir tezahürüdür. Şüphesiz ki, tanımadığımız bir ilaha hakkıyla inanmak ve ona karşı sorumluluklarımızı yerine getirmek muhal bir durumdur. Bu sebeptir ki biz kulların bilmesi gereken ilk şey, yaratıcımız ve mabudumuz olan Allah subhanehu'yu bize tanıtan O'nun güzel isimlerini bilmektir. Bu ilim, kula Rabbini tanıtan ve O'na yönlendiren bir ilimdir ki bu sayede kul, Rabbini tanır, O'nu tevhid edip birler ve O'na, sanki O'nu görüyormuşçasına kulluk eder.

İşte bu sebeptir ki maksatların en yücesi, ilimlerin en faydalısı ve üstünü Allah subhanehu'nun güzel isimlerini ve yüce sıfatlarını bilmektir. Çünkü bizler, bilmemiz gereken varlıkların en üstünü olan Rabbimizi ancak bu vesileyle tanırız. Bu isimler ve sıfatlar hem kendimizi hem de yerler ve gökler arasındaki tüm mahlukatı yaratan Allah subhanehu'yu bizlere tanıtır. Bu bilgi onu sevmemizi, onun huzurunda haşyet içinde olmamızı ve hiçbir varlığı O'na ortak koşmaksızın ibadet etmemizi sağlar. Geçmişten günümüze insanların kahir ekseriyetinin Allah subhanehu'ya ortaklar koşmasının temel sebebi, Allah'ı güzel isimleri ve yüce sıfatları doğrultusunda takdir edememeleridir.

Kitab-ı Kerim'inde müşriklerin bu durumundan söz eden Rabbimiz şöyle buyurmaktadır;

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ

“Allah'ın kadrini gereği gibi bilemediler. Şüphesiz ki Allah kuvvetlidir, mutlak güç sahibidir.”¹

Bu ilmin kıymet ve değerinin tarifine gelince, Allah subhanehu'nun güzel isimlerini ve yüce sıfatlarını konu edinen bu ilim, ilimlerin en üstünü ve en şerefliisidir. Çünkü Allah'ı birlemenin, O'na kulluk etmenin üzerine bina edildiği temel, bu ilimdir. Zira Allah'ı birlemek, O'na kulluk etmek, bizlerin üzerine düşen ilk görevdir. Malum olduğu üzere el-Hâlık olan Allah subhanehu'nun cinleri ve insanları yaratmasının başlıca sebebi sadece ve sadece kendisine kulluk edilmesidir. İşte bu sebeptir ki ilmin üstünlüğü, konu olan şeyin üstünlüğünden kaynaklandığı için hiç kuşkusuz bu ilim ilimlerin en üstünüdür.

¹ (22/ Hac 74)

Bu konu hakkında İbni Kayyım (rh) şöyle der; "İlmin şerefi, konusu olan şeyin şerefine tabidir. Şüphe yok ki ilmin en üstün, en muazzam ve en büyük konusu, kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayan alemlerin Rabbi, göklerin ve yerin Kayyûm'u, Melîki olan, bütün mükemmel sıfatların sahibi, tüm eksiklik ve kusurlardan, mükemmelliğiyle temsilden ve teşbihten münezze olan Allah'tır. Hiç şüphe yok ki Allah ile O'nun, isimleri, sıfatları ve fiilleriyle ilgili olan ilim, ilimlerin en yücesi ve en üstünüdür. Bu ilmin diğer ilimler karşısındaki konumu, bu ilmin konusunun diğer ilimlerin konusu olan şeylerin karşısındaki konumuyla aynıdır. Allah ile ilgili olan ilim, ilimlerin en yücesi, en şerefliisidir. Zira bu ilim, bütün ilimlerin aslıdır. Kastedilen şudur: her ilmin kökeni Allah ile ilgili ilme dayanır. Kulun saadetine ve mükemmelliğine dair ilimin de dünya ve ahiret maslahatına ilişkin ilimin de aslı bu ilimdir. Bunun cahili olmak, kulun kendi nefsinde, nefsin maslahat ve mükemmelliklerinde; arındırarak, felaha kavuşturacak şeylerinde cahili olması demektir. Dolayısıyla Allah'ı bilmek kulun saadetine, bilmemek de bedbahtlığının temelinde yatan şeydir."²

Peki Allah subhanahu'yu bilmekten kastımız tam olarak nedir?

İbni Teymiye (rh) Allah subhanahu ve teala'yı tanımakla ilgili olarak şu detaya yer vererek derki: "O'nu bilmekle aslında şu iki husus murad edilmektedir."

Birincisi; O'nun bizatihi kendisini, sahip olduğu celal ve ikram sıfatlarını ve Esma-i Hüсна'nın delalet ettiği anlamları bilmektir.

İkincisi; Allah'ı bilmekle kastedilen şey, şer'i hükümler ile ilgili bilgilerdir. Nitekim Rasulullah (sav) bir konuda ruhsat verdikten sonra kimi insanların o ruhsattan kaçındıkları haberi kendisine ulaştığında şöyle demiştir: "Kuşku yok ki ben, onların Allah'ı en iyi bilenleriyim ve O'nun karşısında en fazla haşyet içinde olanlarıyım."³ Allah Rasulü'nün (sav) burada Allah'ı bilmekten kastettiği, hiç şüphesiz Allah'ın hükümlerini bilmektir. Buda bizlere göstermektedir ki Allah'ı tanımaktan murad edilen şey, O'nu, güzel isimleri ve yüce sıfatlarıyla bizatihi tanımak olduğu gibi aynı zamanda onun teşri kıldığı hükümleri bilmektir.

Bizlerin bu sayıyla birlikte başlayacak olan yeni yazı serisinde böyle bir konuyu ele almaktan maksadımızsa, birinci kısımda ifade edilenleri, yani Allah'ın güzel isimlerini, sahip olduğu celal ve ikram sıfatlarını ve yüce sıfatların hangi anlamlara geldiğini beyan etmektir. Bu beyanı yaparken izleyeceğimiz yolu izah edecek olursak, konu edineceğimiz tüm isimlerin lügat ve Allah'ın zatında geldiği anlamlarını, Kur'an'da zikri geçen isimlerin yan yana gelmelerinin sebep ve hikmetlerini, bu güzel isimlerin ve yüce sıfatların kâinat üzerindeki tecellilerini ve bir Müslümanın bu isimlere iman etmekle elde edeceği semereleri müstakil başlıklar altında işlemeye gayret edeceğiz. Bununla birlikte yeri geldiğinde, isim ve sıfat tevhide kapsamında olan Allah subhanahu'nun zati haberi sıfatlarına⁴ nasıl iman edilmesi gerektiğiyle alakalı bölümlerde, Selef-i Salihin'in bu konudaki inancını bu vesileyle sizlere aktaracağız.

² (Miftâhu Dâr's-Seâde, 1/312)

³ (Buhari, 6101 /Mecmû'u'l-Fetâvâ, 3/333)

⁴ (El, Yüz, Kadem vb. Sıfatlarını-)

Hiç şüphe yok ki bir ilme olan iştî-yakın artması, o ilmin semerelerini bil-mekle doğru orantılıdır. Kişi semerelerini bilmeden sahip olduğu ilimin sadece yükünü çeken bir hamal gibidir. Zira hamal, birtakım eşyaları taşımakla birlik-te onlardan istifade edemez. Bu sebeple Allah'ın güzel isimlerine geçmeden önce sizlerle bu ilmin kıymetini ve bu ilme mut-tali olmakla birlikte kulun elde edeceği semereleri paylaşmak istiyoruz.

a) Allah'ı isimleri ve mukaddes sıfat-larıyla tanımanın semerelerinden ilki, kulu ebedi kurtuluşa götüren bir ilim olmasıdır. Hiç kuşkusuz Müslümanların en büyük hedefi, Allah'ın rızasını kazan-mak ve ahiret yurdunda celal ve ikram sahibi olan Allah subhanehu'nun vech-i keremine bakabilmektir. Fakat bu yüce gayeye ulaşmak, kulun tüm sahte ilahlar-dan arınmış bir kalp ile iman etmesi, itaat etmesi ve yasaklardan sakınmasıyla mümkündür. Söz konusu olan bu iman ve akabinde gelen salih amellerin tümü ancak ilimle mümkündür. Zira ilim söz ve amelden önce gelir. Kulun amil olmasının, haşyetle Allah'ın azabından kaçınmasının tek yolu budur.

Rabbimiz Kitab-ı Kerim'inde şöyle buyurmaktadır;

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

“Kulları içinde Allah'tan ancak alimler korkarlar”⁵

Hiç şüphe yok ki bu ayete konu olan Rabbanilerin nispet edildikleri ilim Allah'ı tanımadır. Zira insanın Rabbine kullu-ğundaki, O'na muhabbet ve sevgi duy-madaki, saygı ve tazim göstermedeki nasibi, Allah'ı güzel isimleri ve yüce sıfat-larıyla tanıması oranındadır. Allah'ı bu şekilde tanımayan bir kulun muhabbete vasıl olması, O'nun huzurunda saygı ve

tazim göstermedeki nasibi, Allah'ı güzel isimleri ve yüce sıfatlarıyla tanıması oranındadır. Allah'ı bu şekilde tanıma-yan bir kulun muhabbete vasıl olması, O'nun huzurunda saygı ve tazimle kullu-ğunu taktim etmesi ve O'nun hudutları-na riayet etmesi pekte mümkün olan bir durum değildir. Bu sebeple bizlere düşen ilk olarak Rabbimiz subhanehu ve teala'yı tanımaya gayret göstermek-tir. Çünkü kul, kulluğun hakikatine ancak bu ilimle ulaşabilir.

b) Allah'ı güzel isimleri ve yüce sıfat-larıyla tanımanın ikinci semeresiyse, kulluğun kalitesini arttırmasıdır. İnsan-lar, Rablerini bildikleri oranında O'na kul-luk edebilir. Nasıl ki kişi nelerden hoş-lanıp hoşlanmadığı noktasında bilgisi olmadığı bir kimseyi memnun edemi-yorsa, aynı şekilde Rabbi olan Allah'ında nelerden razı olup olmadığını bilmediği taktirde O'nun hoşnutluğunu, O'nun rızasını elde etmesi mümkün değildir.

Al-Asfahânî (rh) der ki: “Bazı alimler şöyle demiştir: Allah'ın insanlara farz kıldığı ilk şey zatını tanımalarıdır. Çünkü insanlar O'nu tanırlarsa, O'na kulluk eder-ler. Zira Allah subhanehu şöyle buyur-muştur: “Bil ki, Allah'tan başka ilah yok-tur.” Buna göre Müslümanların Allah'ın isimlerini ve bu isimlerin açıklamalarını bilmeleri, bu suretle de Allah'ı hakkıyla tazim etmeleri gerekir. Bir kişiyle mua-melede/iletişim halinde olan kişi, o kişi-nin ismini, künyesini, babasının ve dede-sinin adını bilir. Onunla ilgili büyüklü-küçüklü her konu hakkında sorar ve danışır. Hal böyleyken bizleri yaratmış olan, hesapsız rızık bahşeden, rahmetini umduğumuz ve gazabından korktuğu-muz Allah, tabi ki isimlerini ve bu isimle-rin açıklamalarını bilmeye en layık olandır.”⁶ İşte bu zorunluluğun idrakinde olan kul, kulluğun lezzetini tatmak nok-tasında ilk adımı atmış demektir.

⁵ (35/Fatır 28)

⁶ (El-Hucce fi Beyânî'l-Mahacce, 1/122)

c) bu ilmin semerelerinden üçüncüsüne gelince, Kulun yakınlığını artırmasıdır. İsim ve sıfatlarıyla Allah subhanehu'yu tanımak iman ve yakınlığın artmasını, tevhidin sağlanmasını ve bu suretle şüphelerin izale edilmesini sağlar.

Abdurrahman es-Sa'dî (rh) şöyle der: "Allah'ın Esmâ-i Hüsnâ'sına iman etmek ve o isimleri bilip tanımak tevhidin üç türünü de ihtiva etmektedir. Rububiyet tevhidi, uluhiyyet tevhidi ve isim-sıfat tevhidi. Tevhidin bu türleri iman ruhu, ferahlığı ve asıl gayesidir. Kulun, Allah'ın isimleri ve sıfatlarına ilişkin bilgisi ne kadar artarsa, imanı da o derece artar ve yakınlığı kuvvetlenir."⁷

Es-Sa'dî (rh) ayrıca şöyle der: "Kulun imanı, Rabbinin bilmesine göredir. Kulun Rabbinin dair bilgisi arttıkça imanı artar, azaldıkça da imanı azalır. Bunun en kestirme yolu, Allah'ın isimlerini ve sıfatlarını Kur'an'dan tedebbür etmesidir."⁸

Günümüze baktığımızdaysa insanların yakınlığından mahrum kalmasının en büyük sebebi, insanların kahir ekseriyetinin Allah'ın güzel isimlerinin ve mukaddes sıfatlarının anlamları ve kâinat üzerindeki tecellileri hakkında tefekkür etmekten gafil olmasıdır. Bu hususta sağdan yaklaşmayı çok iyi bilen İblis, insanları öyle bir hale getirmiştir ki, Allah'ın güzel isimleri gündeme geldiğinde ilk akla gelen anlamalarını bilmeksizin ezberlemek, anlam ve kâinat üzerindeki tecellilerini tefekkürden uzak bir şekilde virt halinde zikretmektir. Oysa Rasulullah'ın (sav) hadisinde ifade ettiği **احصاها** ifadesinden kastettiği bu değildir. Hafız İbni Hacer (rh) Fethul-Bari isimli eserinde bu konu hakkında der ki: "Bazıları buradaki ihşa'nın anlamının bu isimlerle amel etmek olduğunu söylemiştir."⁹ Bu isimlerle amel etmekse onların anlamlarını bilerek iman etmek, onlarla

Allah'a tevessül etmek ve kâinat üzerindeki tecellilerini müşahade etmektir. Eğer bizler de yakın imanla Allah'a kulluk etmeyi arzuluyorsak, ilk yapmamız gereken Allah'ın isimlerini ihşa etmektir.

d) Bu ilme muttali olmanın semerelerinden bir diğerine gelince, kulun Allah'ın teşri kıldığı kanunlara inkiyad göstermesidir. Allah'ı hakiki manada tanıyan kimse Allah'ın yapacağı fiillere ve teşri kılacağı hükümlere teslim olur. Çünkü Allah subhanehu isim ve sıfatlarının muktezası olamayan fiilleri işlemez. O'nun fiilleri adalet, fazilet ve hikmet dairesindedir. Aynı şekilde, teşri kıldığı hükümleri ancak hamdinin, hikmetinin, faziletinin ve adaletinin gerektirdiklerine göre teşri kılar. O'nun verdiği hükümlerin tamamı haktır, doğrudur. Emirleri ve yasakları adalettir, hikmettir, rahmettir. Bu hakikat dikkat çekmeye ve uyarıda bulunmaya gerek olmayacak derecede muazzam ve ayan beyan ortada olan bir meseledir. Günümüzdeki insanların kahir ekseriyetinin ilahi kanunlardan imtina edip beşerî kanunlara temayül etmelerinin en büyük sebebi, Allah subhanehu'yu hakkıyla tanımamaları ve bunun bir neticesi olarak O'nun ilmini, hikmetini ve adaletini taktir edememeleri sebebiyledir. İnsanların içine düşmüş oldukları küfür bataklığından kurtulmalarının tek yolu, Allah'ı kendisini biz kullarına tanıttığı isim ve vasıflarla tanımalarıdır.

e) Allah'ı hakkıyla tanımanın semerelerinden bir diğeri de kulun her isme ait olan özel ibadetleri öğrenmesini sağlamasıdır. Bu konuda İbni Kayyım (rh) der ki: "Her bir sıfata dair özel bir ibadet vardır ki bu ibadetler o sıfatın gereklerindendir. Yani o sıfatı bilmenin ve o sıfatı tanımayı gerçekleştirmenin gereklerinden olan ayrılmaz bir özellik! Kalple ve diğer organlarla ilgili tüm kulluk çeşitlerinde bu geçerlidir. Mesela zarar ve fayda vermede, lütufta bulunmada veya

⁷ (Et-Tevdih ve'l-Beyan li Şecaratil-İman, s.41)

⁸ (Sa'dî, efsir, 1/24)

⁹ (el-Esmâul-Hüsnâ, Abdulaziz bin Nâsir el-Cüleyyil s.12)

bulunmamada, yaratmada, rızık bahşetmede, diriltmede veya öldürmede Rab teala'nın tek olduğunu bilmesi kulun iç aleminde Allah'a tevekkül etmeyi, zahirinde bu tevekkülün gerekleri ve meyveleri şeklindeki bir kulluğu ortaya çıkarır. Allah'ın, zerre kadar bir şey dahi kendisine gizli kalmayacak kadar her şeyi işittiğini, gördüğünü, bildiğini, gizli sırları, gözlerin hainliklerini ve gönüllerde gizlenen şeyleri bile bildiğini kulun bilmesi, dilini ve diğer organlarını, kalbine düşen düşünceleri Allah'ın razı olmadığı şeylerden koruması, bu organları Allah'ın sevdiği, razı olduğu şeylere yönlendirmesi sonucunu doğurur. Haya duygusu da haramlardan ve çirkin şeylerden kaçınması neticesini getirir. Allah'ın zengin ve cömert olduğunu, iyilik ve ihsan sahibi olduğunu, merhametli olduğunu kulun bilmesi, ümidinin alanını daha da genişletir. Aynı şekilde Allah'ın celal, azamet ve izzet sahibi olduğunu bilmesi de kulun, Rabbi karşısında boyun eğmesi, O'na ram olması ve muhabbet duyması semeresini doğurur. Bâtındaki bu haller, gereklilikleri olan zahir kullukların semere olarak ortaya çıkmasını sağlar. Kulluk tamamıyla, Allah'ın isimleri ve sıfatlarının gerektirdiği şeylere dayanır.¹⁰

f) Allah'ın isimleri ve sıfatlarıyla taabbüdde bulunmanın semerelerinden biride ahlak ve davranış açısından hoş etkilerinin bulunmasıdır. Zira Allah subhanehu'nun el-Halîm olduğunu ve bu isminin bir muktezası olarak kullarını cezalandırmakta acele etmediğini, onlara tevbe etmeleri için mühlet verdiğini bilen kul, ailesine, yakınlarına ve sair insanlara karşı hilimle muamele eder, onların yaptıkları hatalara bir mukabil karşılık vermekten sakınır. Yine Allah subhanehu'nun eş-Şekûr olduğunu ve bu ismin bir muktezası olarak kullarının

yapmış olduğu en ufak amellerden dahi razı olduğunu bilen kul, kanaatkâr olur ve diğer insanlardan gelen iyiliklerden büyük küçük demeden razı olur. Yine Allah subhanehu'nun el-Mütekebbir olduğunu ve bu ismin bir muktezası olarak büyüklenmenin sadece ona has olduğunu bilen kul, kibirlenmekten sakınır ve bu inanç onun tevazuya ulaşmasına sebep olur. Allah subhanehu'nun el-Hayiy ve es-Settar olduğunu ve bu ismin bir muktezası olarak kullarının ayıplarını örttüğünü ve kullarının ayıplarını aşikâr etmekten haya ettiğini bilen kul, diğer insanların ayıplarını örter ve onların ayıpları ile insanlar arasında var olan perdeyi açıp onları küçük düşürmekten haya eder. İşte bu suretle kul, Allah'ın birtakım sıfatlarıyla ahlaklanmış ve yüceliğe ulaşmış olur.

g) Allah'ı hakkıyla tanımanın semerelerinden bir diğeri de kulun kendi nefsindeki eksikleri, ayıpları, kusurları ve afetleri görmesini sağlamasıdır. Kul bunları görmelidir ki bu kötü hasletleri düzeltme gayretine girebilsin.

İbni Kayyım (rh) bu konu hakkında şöyle der: "Küfrün dört rüknü vardır: Kibir, haset, öfke, nefsanî arzu ve şehvet, bu dört rüknün menşei, kulun, Rabbini ve kendi nefsinin tanımamasıdır. Çünkü kul, Rabbini kemal sıfatlarıyla ve celal nitelikleriyle tanısa, kendini de noksanlıkları ve afetleriyle bilse, kibirlenmez, bu noksanlıklar ve afetler karşısında öfkelenmez, Allah'ın kendisine vermiş olduğu şeylerden ötürü haset etmez. Hakikatte haset, Allah'a karşı bir düşmanlıktır. Çünkü bu durumda kul, Allah'ın kendisine bahşettiği nimete karşı, Allah beğendiği halde hoşnutsuzluk göstermekte, o nimetin Allah istemediği halde zail olup gitmesini istemektedir. Bu ise kazası, kaderi, sevdiği ve hoşnut olmadığı şeyler konusunda Allah'a karşı ayrılık sergilemek demektir."¹¹

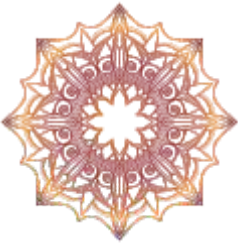
¹⁰ (Miftâhu Dâri's-Se'âde, 2/90)

¹¹ (El-Favâid, s.177)

h) Allah'ı hakkıyla tanımanın kula sağladığı faydalardan biride, Kulun Allah subhanehu'nun taktirine rıza göstermesidir. Allah'ın isimlerinin ve sıfatlarının bilinmesi ve bu isim ve sıfatlar gereğince Allah'a kulluk edilmesi, musibetlerin, istenmeyen durumların ve sıkıntılı hallerin yaşandığı anlarda hoş semereler verir. Mesela Rabbinin her şeyi bildiğini, hikmet sahibi olduğunu, kimseye haksızlık etmeyen adalet sıfatına sahip olduğunu bilen kul, rıza gösterir ve sabreder. Bilir ki başına gelen istenmeyen hadiseler ve maruz kaldığı mihnet halleri, kendisinin bilmediği ama Allah'ın ilim ve hikmetinin gereği olan türlü maslahatları ve menfaatleri ihtiva eder. Dolayısıyla bunu bilen kul, huzur bulur, sükûnete erer ve işlerini Allah'a havale eder.

Allah'ı, güzel isimleri ve yüce sıfatlarıyla tanımanın kula kazandırdığı faydaların anlatmakla bitmeyecek kadar çok olması, ne yazık ki hepsini burada zikretmemizi imkânsız kılmaktadır. Bu sebeple de önce kendi nefsimi, sonrada siz kardeşlerime fayda vereceğini umduğum kısımları bu başlangıç yazımızda konu edinmeye çalıştım. Allah subhanehu'dan temennim bu yazı serisiyle gündemimize alacağımız bu güzel isimleri hakkıyla anlayıp, bu güzel isimlerle Allah'a güzel bir kulluğu taktim edebilmektir.

Dualarımızın sonu alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun...

En güzel isimler Allah'ındır.
O'na o güzel isimleriyle
dua edin ve O'nun isimleri
hakkında gerçeği
çarpıtanları bırakın.
Onlar yaptıklarının
cezasına çarptırılacaklardır.

A'RÂF 180

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ صَمَدٌ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝
وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ

De ki:

"O, Allah tektir."

Allah Samed'dir.

(Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)

O'ndan çocuk olmamıştır.

(Kimsenin babası değildir).

Kendisi de doğmamıştır.

(Kimsenin çocuğu değildir).

"Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir."

ŞEFAAT TALEP ETMEK BİD'ATTİR

Ali Mücahit Orakçı

alimucahitorakci@takvadergisi.org

Yaşayan ve Yanında Bulunan
Kimseden Şefaati Talep Etmenin
Hükmü Hakkında Üçüncü ve Son Söz

Hamd, tövbe kapısını ölüm gelinceye kadar kapatmayan Allah'a olsun. Salat ve Selam günde yüz defa Allah'tan bağışlanma dileyen Muhammed'in ve ona tabi olanların üzerine olsun. Son iki yazımızda şefaatin tanımını, şefaati edeceği umulan -şehit olması gibi-, yaşayan ve yanında olan bir kimseden kıyamet günü 'şefaati etme hakkını elde eder isen bana da şefaati et' şeklinde bir istekte bulunulmasının hükmü ile alakalı iki zıt görüşü ve bu görüşlerin delillerini aktardık. Bu delillere iki tarafın da -caiz diyenler ile büyük şirk diyenlerin- eksik ve kapsayıcı bakmadıklarını ve yanlış bir kanaate sahip olduklarını belirttik.

Bu iki görüş sahiplerinin de ortak noktası ayet ve hadislerden kendi görüşlerine uygun olanlarını alıp genelleme yapmalarıdır. Yani bu isteğe mutlak caizdir diyenler, sahabenin nebiden böyle bir talepte bulunmasına ve Allah'ın (cc) şehit gibi bazı kimselere şefa'at etme hakkı vereceğini ifade eden naslara dayanarak genel bir hükme varıp sahabenin yapmadığı bir şeye mutlak caizdir diyorlar.

Diğer görüş sahipleri yani mutlak anlamda büyük şirktir diyenlerde, aynı şekilde şefa'atin sadece Allah'a (cc) ait olduğunun aktarıldığı ayet ve hadisleri göz önüne alıp ayrıca ayet ve hadisleri cem etmemeden kaynaklı olarak genelleme yapıyorlar. Böylelikle selefimizin çokça çekindiği, Müslümanların kanını ve malını helal görmeyi gerektirecek silsile tekfire yöneliyorlar. Her iki taifede işe akıllarını ve kendi yorumunu dahil ediyor ve böylelikle haktan yüz çevirmiş oluyorlar.

Bu konu ile alakalı bu son yazımızda ise bu iki görüşün ortasında, Kur'an ve sünnete dayalı en sahih ve en insafı görüş olan üçüncü görüşü aktarmaya gayret edeceğiz.

Üçüncü Görüş

Kişinin, şefa'at etmeyi hak edeceğini umduğu, yaşayan ve yanında bulunan kimseden kıyamet gününde kendisine şefa'at etmesini talep etmesi bidattir.

Zikir çekmek dinde vardır ancak sesli ve toplu bir şekilde yapılan zikir bidattir. Sahabelerin (ra) yaptığı gibi nebiden kıyamette kendilerine şefa'at etmesini istemeleri dinde vardır. Ancak bu isteğin nebinin dışında başka bir kimse-den istenmesi ise bidattir.

Birinci Delil:

Bu delil istishaptır. İstishap; din ile alakalı her şeyi asıla döndürmedir. Bu asıl ise hakkında şeri delil sabit olunca ya kadar dine dayalı olan şeylerin yasak olmasıdır.

Rabbimiz (cc) şöyle buyurmaktadır:

أَمْ لَهُمْ شُرَكُؤَا شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ
بِهِ اللَّهُ وَلَوْ لَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ
الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

“Yoksa Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şariat kılan/kanun yapan ortakları mı var? Şayet (azaplarının kıyamete ertelenmesine dair) kesin bir söz olmasaydı elbette, aralarında hüküm verilir. Şüphesiz ki zalimlere can yakıcı bir azap vardır.”¹

¹ (42/Şura, 21)

Bidat ile alakalı Allah'ın (cc) Rasulü (sav) şöyle buyurmuştur:

[عن عائشة أم المؤمنين:] مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا
هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.

Aişe (ra) Şöyle demiştir: Nebi (sav) şöyle buyurdu: "Kim bizim bu işimizde (dinimizde) olmayan bir şeyi ortaya çıkartırsa, bizden değildir."²

Başka bir rivayette Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur:

عن جابر بن عبد الله عن النبي قال (... فَإِنْ
أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ ، وَخَيْرُ الْهَدْيِ هَدْيُ
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، وَشَرُّ الْأُمُورِ
مُحْدَثَاتُهَا ، وَكُلُّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ ، وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ.)

Cabir bin Abdullah (ra) nebiden rivayet ettiğine göre şöyle söylemiştir: "Muhakkak ki sözlerin en doğrusu Allah'ın kelamı, yolların en hayırlısı da Muhammed'in yoludur. Amellerin en kötüsü ise sonradan uydurulanlardır. Sonradan uydurularak dine sokulan her amel bidat, her bidat sapıklık ve her sapıklık da ateştedir."

Şeyhul İslam ibni Teymiyye (rh) şöyle söylemiştir: "Din işlerinde bir şeyin sebep olarak edinilmesi ancak (dinen) meşru olur ise caizdir. Çünkü ibadetler tevkifidir. (Vahyin açıklamasına bağlıdır)"³

Bu şekilde şefaât talep etmenin meşru olduğuna dair hiçbir delil sabit olmamıştır ki itirazdan kurtulsun. Bundan dolayı bu talep bidattır. Her bir bidat ise haddi zatında şirk olmasa da şirkin tohumudur.

Ancak büyük şirk denilebilmesi için ise dinde sahih tevili kabul edecek hiçbir dayanağının olmaması gerekir. Böyle bir isteğin nebiden istendiği şeriatta sabit olmuştur. Bu bidati işleyen bir kimse şefaât hakkını Allah'tan (cc) başkasında gören müşrikler ile kıyaslanamaz.

İkinci Delil:

Bu şekilde birinden şefaât talep edilmesi, sadece nebilere has olan bir özelliktir. Dolayısı ile rasullerin (as) dışında başkalarından böyle bir talepte bulunulması durumunda nebilere ait bir özelliğe eşit görme durumu söz konusudur.

Şöyle ki bu şekilde bir talep Sahabe-lerin (ra) nebiden istemesi dışında başka bir surette sabit olmamıştır. Ancak Müminlerin bazı nebilerden bu şekilde bir istekte bulunacakları sabit olmuştur.

Buda gösteriyor ki bu talep hayatta olmaları ve talep edenin yanında olması halinde sadece nebilere has bir durumdur. Kaldı ki onlardan (as) muayyen hiç kimse hakkında bu hususta bir nas varit olmamış olsa da onların bu durumu diğer müminlerden ayırt edilen özellikleridir ve bu özellikleri onların Allah (cc) katında yüce makamlarda olduklarını kesin olarak bize göstermektedir.

Üçüncü Delil:

Bu şekilde bir istekte bulunulması, Allah'tan (cc) başka ibadet ettikleri şeyle- re şefaât talebi ile yönelen müşriklere benzemeye yol açar.

² (Sahihi Müslim, 5/132/4513)

³ (Mecmu'l-Fetava, 1/137)

Allah (cc) şöyle buyurmuştur:

وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا
كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ

**"Bundan önce sapmış, çok kişiyi
saptırmış ve dosdoğru yoldan sapmış
olanların arzularına uymayın."**⁴

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

**"Şeytanın adımlarına uymayın.
Çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır."**⁵

Genel olarak müşriklere benzemenin yasak olduğu dinde sabittir. Bazı durumlarda ise belli başlı hususlarda benzeme yasaklanmıştır. Bütün bu yasakların sebebi ise amellerde benzeşme durumunda bu benzerliğin onların üzerinde bulundukları şirke uymaya iletmesini engellemek içindir.

Allah'ın Rasulü (sav) şöyle buyurmuştur:

فَعَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ قَالَ :

(مَنْ تَشَبَهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ)

İbni Ömer'den (ra) rivayet edildiğine göre Rasulullah (sav) şöyle buyurmuştur: **"Kim bir kavme benzer ise o da onlardandır."**⁶

İbni Teymiyye şöyle demiştir: "Bu hadis en az durumu ile onlara benzemenin haram olduğunu gerektirmektedir."

Şöyle bir soru sorulur ise: Resulullah'tan (sav) böyle bir istekte bulunulmuştur. Peki nebi onların bu isteğinin neden ikrar etti?

Cevap olarak denilir ki: Rasullerden (as) hiçbir kimse kendilerini ortak edinme hususunda kimseye bir ikrarda bulunmamışlardır. Şirkin en küçüğünü uyarda gaflete düşmekten korunmuşlardır. Çünkü Allah (cc) onları (as) vahyi ile korumuştur. Ancak onların dışındaki kimseler için ise bu böyle değildir. İnsanları, nebinin dışında hayatta ve hazırda olan bir kimseden şefaata talep edilmesi ve bu isteğin kendilerinde cehaletin bulunduğu insanların genelinde yayılması durumunda şirke iletecektir. Ve bu hususta insanları küçük veya büyük şirkten sakındırma yapılamayacaktır.

İbni Teymiyye (rh) şöyle söyledi: "Aynı şekilde Ondan dua talep etmede (...) bir zarar yoktur. Bilakis bu şer değil hayırdır. Bu hususta bir mahzur ve mefseket yoktur. Çünkü nebilerin hiçbirine onlara hayatta ve hazır oldukları zamanlarda ibadet edilmemişlerdir. Ancak ona ibadet eden ve ortak koşan kimseye bu yasaklanır, velev ki küçük şirkte olsa."⁷

Son Söz

Bütün bu aktardıklarımızdan ve fırkaların delillerinden, kıyamet günü için yaşayan ve hazırda olan bir kimseden şefaata talep etmenin bidat olduğu görüşünün tercih edilmesi gereken bir görüş olduğu salim deliller ile açığa çıkmıştır. Bu talebin meşru olduğuna dair deliller sabit olmamış ve şirk vasfı da tahakkuk etmemiştir. Bu isteğin şirk olduğu görüşünün, sünnetten delillere arz edildiğinde yanlış olduğu görülmüştür.

Ömer ibni el-Eşec'den rivayet edildiğine göre Ömer ibni Hattab (ra) şöyle söylemiştir: "Birtakım insanlar ortaya çıkacak ve onlar sizlere karşı Kur'an'ın şüpheli şeylerini ortaya koyarak mücadele edecekler. Onlara sünnet ile karşılık verin. Çünkü sünnet ashabı Allah'ın (cc) kitabını en iyi bilenlerdir."⁸

⁴ (5/ Maide, 77)

⁵ (2/ Bakara, 168)

⁶ (Ebu Davut süneninde, 1/144 sahih bir senet ile tahrir etmiştir.)

⁷ (Mecmu'ul-fetava, 1/333)

⁸ (Darimi süneninde tahrir etmiştir, 1/420. Senedindeki inkitadan dolayı zayıftır.)

Din işlerinde istishabul asıl -aksine delil olmadığında yasak olması- delili bu talebin en fazla bidat olması görüşünde yetinilmesi gerektiğini göstermiştir.

İşte tam da bu, şeri nasların delalet ettiği hususları anlamada sınırimızdır. Kur'an ve sünnete bir nas sabit olmadan şeriata dini bir sebep -şehitten şefa'at talep etmek gibi- ekleyerek haddin aşılması gerekir. Aynı şekilde şeri bir dayanak olmaksızın batıl zanlarla ve kuruntularla insanları tekfir etmede haddi aşmamak gerekir. Bu talebin bidat olduğu görüşü, dinin ve din ehlinin kendisi ile korunduğu daha doğru ve hikmetli görüştür. Seleften sahih bir delile ulaşıyaydık bu talebin caiz olduğunu söyleyebilirdik.

Büyük şirk olduğunu söyleyebilme-
miz için ise bu isteğin gaipte olanlardan istenmiş olması ya da Allah'ın hakkı olan mutlak şefa'at hakkının başkası için-
de mevcut olduğu inancında olması gerekmektedir. Ancak bu şekilde Allah'ın (cc) bir vasfının başka bir varlığa verilmesi söz konusu olacağı için kişi şirke düşmüş olur. Şefaati sadece Allah'ın hakkı olarak gören ancak bazı ayet ve hadislerin yanlış anlaşılmasından dolayı saha-
benin sadece nebiden istedikleri bu isteği başkalarından isteyen bir kimse ashabin yapmadığı bir şey yapmış ve bidat işlemiş olur. Bu bidati işleyen müminlere karşı yapılması gereken şey; iyiliği emredip kötülükten sakındırmaktır. Kaldı ki bu bidati işlemeyip ancak bu bidati işleyen müminlere haksızca küfrü nispet etmeyen müminlerinde dinden çıktığını söylemek büyük bir buhrandır.

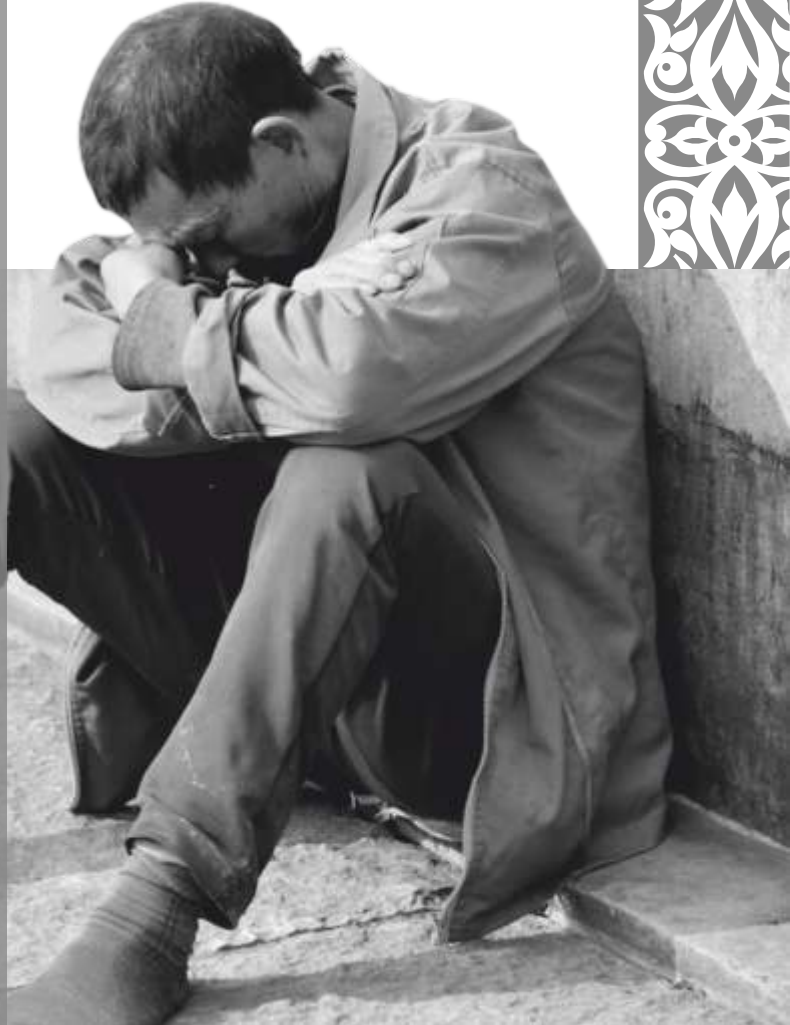
De ki:
Şefaât tümüyle Allah'a aittir.
Göklerin ve yerin hükümranlığı O'nundur.
Sonra yalnız O'na döndürüleceksiniz.

ZÜMER 44

MÜSTEKBİRLER VE MUSTAZAFLAR

Salih Bağırğan

İslam şeriatının hâkim olmadığı egemenliğin ve hakimiyetin Allah'ın değil de Allah'ın yarattığı aciz ve zayıf kullarının olduğu dönemlerde, haramları ve helalleri belirleyen, insanlar üzerinde dikta yönetim biçimi sergileyen müstekbir yöneticilerle, onları o makama getiren, onları gönülden ya da zor durumda kaldığı için destekleyen mustazaf tabiler, toplumun büyük bir kitlesini oluşturmaktadır.

Allah'ın ayetleri ve elçisi kendilerine gelmesine rağmen yüz çeviren, istikamet yolundan ayrılıp batıl yol alan kişilerin müstekbir ya da mustazaf olması ile kıyamet gününde konumları ile alakalı bir farklılık olmayacaktır.

Kur'an-ı Kerim'de yüce Allah, birçok ayette zalim yöneticiler ile onları destekleyen kuranın tabiriyle "mustazaf" olan kişilerin azabı gördüklerinde kendi aralarında konuşmalarına yer vermektedir.

Bu ay, tefekkür köşemizde bu diyaloglardan bir tanesi olan İbrahim suresinin 21-22. ayetleri üzerinde durmaya çalışacağız. Başarı Allah'tandır.

Rabbimiz şöyle buyurmaktadır

وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعْفُؤُا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ
اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَهْدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ
عَلَيْنَا أَجْرُ عَنَّا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ

İnsanların hepsi Allah'ın huzuruna çıkacak ve güçsüzler büyüklük taslayanlara diyecek ki: "Şüphesiz bizler size uymuştuk, şimdi siz az bir şey olsun Allah'ın azabından bizi koruyabilecek misiniz?" Onlar da "Eğer Allah bizi doğru yola erdirtseydi biz de sizi doğru yola erdirtirdik. Şimdi sızlansak da sabretsek de bizim için birdir. Artık bizim için hiçbir kurtuluş yoktur" derler.¹

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ
وَعَدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي
عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي
فَلَا تَلُمُونِي وَلَوْلَا أَنْفُسُكُمْ مَا آنا بِمُصْرِخِكُمْ
وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِي إِنْ كَفَرْتُمْ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İş bitirilince şeytan da diyecek ki: "Şüphesiz Allah size gerçek olanı söz verdi. Ben de size söz verdim ama yalancı çıktım. Zaten benim sizi zorlayacak bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım, siz de hemen bana geliverdiniz. O halde beni kınamayın, kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Şüphesiz ben, daha önce sizin, beni Allah'a ortak koşmanızı kabul etmemiştim. Şüphesiz, zalimlere elem dolu bir azap vardır."²

Dünya hayatında Allah'ın emirlerini ve yasaklarını iptal etmek suretiyle kendi akıllarına ve isteklerine göre kanun yapan yöneticilerle, onları destekleyen iki zümrenin diyaloglarına bu ayeti kerime şahit olmaktadır. Her iki grupta ateşle hemhal olacaklarını anlayınca birbirlerini suçlamaya kalkışmaktadırlar. Tabi olan kimseler "Biz size uymuştuk, şimdi siz Allah'ın azabından küçük bir şey

¹ (14/İbrahim 21)

² (14/İbrahim 22)

bizden savabilir misiniz? "Sualine yöneticiler "Allah bizi doğru yola iletmış olsaydı biz de siziiletirdik. Şimdi sızlansak da katlansak da fark etmez. Bizim için artık sığınacak bir yer yok!" diye cevap vererek azaptan kurtulamayacaklarını açıklayarak, suçlamanın bir yararı olmayacağını dile getirmektedirler.

Özellikle de tabiler; dünya hayatında büyüklük taslayanlara boyun eğmek, maddi anlamda aralarında uçurum olmak suretiyle hem dünyalarını hem de ahiretlerini heba ederek zelilliklerini her iki tarafta tadararak daha da kötü bir hal almaktadırlar.

Allah (cc) her iki zümreye hükmünü verdikten sonra şeytan, şunları dile getirmektedir.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ
وَعَدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي
عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي
فَلَا تَلُمُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ
وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ
مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

İş bitirilince şeytan da diyecek ki: "Şüphesiz Allah size gerçek olanı söz verdi. Ben de size söz verdim ama yalancı çıktım. Zaten benim sizi zorlayacak bir gücüm yoktu. Ben sadece sizi çağırdım, siz de hemen bana geliverdiniz. O halde beni kınamayın, kendinizi kınayın. Artık ben sizi kurtaramam, siz de beni kurtaramazsınız. Şüphesiz ben, daha önce sizin, beni Allah'a ortak koşmanızı kabul etmemiştim. Şüphesiz, zalimlere elem dolu bir azap vardır."³

Şeytan, kıyamete kadar Allah'a (cc) kullarını saptıracağına dair yemin etmiş, Allah da ona mühlet vermiştir. Şeytan ve avaneleri insanoğlunu doğru yoldan çıkartmak için büyük bir gayretin içerisinde. Şeytanın insanoğlunu dürtmesi ile birlikte insanoğlunu azdıran, ayağını kaydıran asıl sebep kendi hevesi ve arzusudur. İnsanoğlu böyle olursa şeytanın bu gibi kimseleri yoldan çıkartması an meselesi olur. Fakat, insanoğlu Rabbine sığınarak, nefesine ve arzusuna uymama noktasında çaba sarf ederse, şeytanın egemenliği hemen hâkim olmaz. Ama uğraşmaya devam eder, pes etmez. Şunu da unutmamamız gerekir ki şeytan, Adem'i (as) ve Havva annemizi kandırarak cennetten çıkmalarına sebebiyet vermiştir. Rabbim bizleri muhafaza etsin.

Şu bir gerçek ki bu ayeti kerime 21. yüzyılda yaşayan insanlığa büyük bir mesaj vermektedir. Günümüzü tefsir eden ayetler arasında yer almaktadır maalesef dünyanın her yerinde yöneticiler, Allah'ın indirmedığı hükümlerle hükmetmektedirler. Bu icraatları yapma olanağında kendilerine destek verenler, o makama getiren tabiler sayesinde olmaktadır. Tabiler onlara destek vermezse o makamda olmayacak bu cürümleri yapamayacaklardır. Durum böyle olunca yeryüzünde şirk bu konuda her yeri tahakküm altına almıştır. Her iki zümre tevbe etmeden ölürlerse cennet onlara haram olacak ve kalacakları yer ebedi cehennem olacaktır.

³ (14/İbrahim 22)

Bu ve buna benzeyen ayetleri başka surelerde bulmak mümkündür. Mesela Mü'min suresi 47-50. Ayetlerde Rabbimiz şöyle buyurmaktadır.

وَإِذْ يَتَحَاوُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعْفُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ

Ateşin içinde birbirleriyle tartışırken, zayıf olanlar, büyüklük taslayanlara, "Biz size uymuş kimselerdik. Şimdi şu ateşin bir kısmını üzerimizden kaldırıbilir misiniz?" derler.⁴

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ

Büyüklük taslayanlar ise şöyle derler: "Biz hepimiz ateşin içindeyiz. Şüphesiz Allah kullar arasında (böyle) hüküm vermiştir."⁵

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ

Ateşte olanlar cehennem bekçilerine, "Rabbimize yalvarın da (hiç değilse) bir gün bizden azabı hafıfletsin" derler.⁶

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعُوا الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

(Cehennem bekçileri) derler ki: "Size peygamberleriniz açık mucizeler getirmemiş miydi?" Onlar, "Evet, getirmişti" derler. (Bekçiler), "Öyleyse kendiniz yalvarın" derler. Şüphesiz kâfirlerin duası boşunadır.⁷

Bu ayeti kerimelerde firavun ve yönetimde siyasi ve ekonomide güç sahibi olan müstekbirlere, mevki makamında düşük olan zayıfların kendi aralarında birbirlerini nasıl suçladıklarını görmekteyiz. Gerçekler ortaya çıkınca ne kendilerini ne de başkalarını kurtaramayacaklarını anlayacaklardır. Kendi aralarında bir fayda sağlayamayacaklarını anlayınca cehennemdeki görevlilere "Rabbimize dua edin de bir günlüğüne olsun azabı hafıfletsin" diye seslenerek onlardan bir ümit beklemeye koyulacaklar. Ama görevliler "Peygamberleriniz size açık kanıtlar getirmemiş miydi? "sualine "Evet getirmişti" dediklerinden sonra meleklerin şu sözüyle kahri perişan olacaklardır:

"Yalvarın durun şimdi, ama inkarcıların yalvarmaları boşunadır"

Rabbim bizleri muhafaza etsin...

Selam ve dua ile...

⁴ (40/Mü'min 47)

⁵ (40/Mü'min 48)

⁶ (40/Mü'min 49)

⁷ (40/Mü'min 50)

KARAR VE NİŞAN

Ayşe Ebrar

Hamd el-veli ismi ile müminlerin velisi olan ve müminlere karşı şefkat ve merhameti sonsuz olan Allah'a mahsustur. Salât ve selam gerek kendi dönemindeki Müslümanlara gerek kıyamete kadar ki bütün müminlere örnek ve önder olan Muhammed'e, ailesine ve ashabına olsun.

Kardeşlerim, geçen ay evlenecek kişilerin evleneceği kişiyle sünnete uygun şekilde yapacağı evlilik görüşmesinden ve bu görüşmede konuşulup konuşulmayacak bazı şeylerden bahsetmiştik. Bu ayki yazımızda ise evlilik görüşmesi yapan kişilerin karar verirken göz önünde bulundurması gereken meselelerden bahsedeceğiz.

Evlilik görüşmesi, önceki yazıda da bahsettiğimiz gibi kısa bir ön bilgi sahibi olmak içindir. Fazla bir beklentiye girmemek gerekir. Zira bir anda bir kişiye bağlanmak onu herkesten çok sevmek onu yıllardır tanıyıp biliyormuş gibi güvenmeyi beklemek gerçeğe yakın bir şey değildir. Bir anda sevip bağlanmak ve 'işte benim aradığım kişi kesinlikle budur' demek masallarda veya hikayelerde olan bir şeydir veya bu sadece yüz ve görünüm güzelliğini isteyip karşısındaki kişinin konuşması ve görünümünden etkilenerek hakikati ile ilgilenmeyen bir kimsenin söyleyeceği

bir şeydir. Bunu söyleyen kişiler bir anda etkilenip nefislerindeki duydukları heyecanı, huzur ve mutluluk zannetmektedir. Halbuki bu duygu kalıcı bir mutluluk veya bir huzur değil, anlık duyulan haz ve geçici bir mutluluktur.

Huzur ve Kalıcı Mutluluk: Özlemlere, isteklere, ihtiyaçlara kalıcı bir şekilde ulaşmak, devam eden rahatlık duygusu, gönül rahatlığı, akıl huzuru ve içten duyulan dinginlik halidir.

Haz ve Geçici Mutluluk: Kalıcı mutluluğun aksine, anlık ve geçici olan dış etkenlere bağlı bir zevktir. Mesela insanın görmekten hoşlandığı bir şeyi bir anda görmesi, bir tatlı yemesi, haram olan müziği dinlemesi, sigara gibi nefse hoş gelen, bir anda zevk veren ve zevki yükselten şeylerden alınan hoşlanma duygusu hazdır. Bu haz veren şeyler bitince haz da biter. Hatta çoğu zaman bu haz bitince kişi öncekinden daha da huzursuzdur.

Huzur ve kalıcı mutluluk haz gibi bir anda insanın içinde oluşmayıp yavaş yavaş oluşur ve sürekli. İnsanın bir insanla devam eden huzurlu bir mutluluk elde edebilmesi için zamana ihtiyacı vardır. Çünkü huzur ve mutluluğun öncesinde güven oluşması, karşısındaki ile aynı amacı istiyor, aynı yolda gidiyor ve aynı kriterleri gözetiyor olması gerekir. Bununla beraber karşı tarafı tanıyıp, aynı doğrularla hareket edip aynı amaca yöneldikçe ve yanındaki kişiden destek gördükçe ona karşı güven, güvenle beraber huzur mutluluk ve sevgi oluşur.

Evliliği yıllarca devam ettiği halde, yaşlandığında bile mutlu olan eşlere sorulduğunda; evlenirken ailelerin vasıtasıyla tanışmış ve dünürçülük yoluyla evlenmiş olduklarını duyuyoruz. Ancak bugünkü toplumun gençleri ise bir anda birini sevip aşık olup, belki yıllarca İslam'a ters olan flört denilen haram ilişkiler yaşayıp, birbiri uğruna ölümü bile göze aldıklarını söylüyorlar. Daha sonra evlenince fazla zaman geçmeden bırak birbirleri için ölümü göze almayı birlikte yaşamayı bile çekemeyip birbirini öldürecek derecede düşman olarak boşandıklarını görmekteyiz. İşte bu gençler evlilik dışı şehve, şeytani ve nefsani hazları mutluluk zannederler. Onlar; mutluluğun, emekle, güvenle gerçek ve manevi amaçlarla elde edileceğini bilmeyen günümüz tağutlarının yetiştirdiği şehve hazların peşinden koşup gerçek mutluluktan mahrum olan kimselerdir.

Maalesef bu toplumun cahiliye ahlakı üzere olan insanların ağzında şöyle sözler duyabiliyoruz. 'Bu zamanda artık dünürçülükle (aileler vasıtasıyla) evlilik kalmadı. Artık insanlar evleneceği kişiyi kendini buluyor bir müddet gezip tozuyor onu tanıyor doğru kişiyi bulursa evleniyorlar.' Bu sözler asla tutarlı sözler değildir. Çünkü flört ederek kişinin karşı tarafı tanıması imkansızdır. Kişi kendisini karşı tarafa kabullendirme kaygısı taşıdığı için hareketlerinde ve sözlerinde hassas olur ve karşı tarafın beğeneceği şekilde davranır. Evlendiği zaman ise gizlediği gerçek yüzünü ortaya çıkarır.

Hiç kimse evlenmeden önce karşı tarafa zayıf yanlarını, başarısızlıklarını, çirkinliklerini belli edip ortaya koymaz. Ondan dolayı bu gibi durumlarda kişiyi en iyi tanımanın yolu peygamberin (sav) "**Kişi arkadaşının dini üzeredir**"¹ sözüne göre

hareket ederek evlenilecek kişiyi arkadaşlarına, akrabalarına, komşularına ve kendisinden eğitim aldığı hocalarına sormaktır. Zaten tevhid ehli, bilinçli ve dini yaşayan Müslüman kardeşlerimiz nikahtan önce evlilik amacıyla olan meşru görüşmeler hariç, diğer flört gibi görüşmelerin haram olduğunun bilincindedirler. Zira İslam dini flörtlere giden yolu kapatmıştır. Çünkü Rabbimiz olan Allah'u Teala zina etmeyin değil;

وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا

"Zinaya yaklaşmayın. Çünkü o çirkinliği apaçık bir hastalıktır ve çok kötü bir yoldur."² buyurmuştur. Zira flört, zinaya açılan kapıdır. Kim Allahu Tealanın sınırlarını korur, haramlarından sakınır, evlendiğinde eşinin hakkına girmekten korkar ve sorumluluklarını Allah rızası için yerine getirirse Allah da onun işlerini yoluna koyar ve eşiyle arasına muhabbet, huzur, mutluluk ve sevgi nasip eder.

Zira eşlerin arasında sevgi ve merhamet duygusunu yaratacak olan Allahu Teala'dır.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

"Kendilerinde sükunet bulup (huzura kavuşasınız diye) sizin için nefislerinizden eşler yaratması, aranızda sevgi ve merhamet kılması O'nun ayetlerindendir. Şüphesiz ki bunda düşünen bir topluluk için ayetler vardır."³

¹ (Tirmizi)

² (17/İsra 32)

³ (30/Rum 21)

Bu ayette özellikle evliliği devam ettiren ve eşleri mutlu edecek iki duygudan bahsetmiştir; sevgi ve merhamet.

Bu duygular ise Allah azze ve Celle evlilikle birlikte eşlere ikram etmektedir. Bu Allah azze ve Celle'nin evlilikte verdiği en güzel nimetlerdendir. Çünkü kişinin sevdiği ve kendine merhametli olan güvendiği biriyle yaşaması ona huzur ve mutluluk verir.

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ
بَيْنَهُمْ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

"Allah onların kalplerini birbirine ısındırdı. Sen yeryüzündekilerin tamamını harcasaydın yine de onların kalplerini birbirine ısındıramazdın. Ama Allah onların arasını ısındırdı. Çünkü o (izzet sahibi her şeyi mağlup eden) aziz (hüküm ve hikmet sahibi olan) hakimdir."⁴

İslam'ın koyduğu sınırları gözeterek evlilik görüşmesini yapan kişi görüşmeden sonra sakince kendi nefsinde şu soruları cevaplamalı;

-Ben bu kişiyi kendime yakın hissettim mi?

- Bu kişiyle konuşurken ortak noktalarda buluşabildim mi?

- Ben bu kişiyle ömür boyu yaşayabilir miyim?

- Bu kişide bana fiziksel olarak itici gelen kendime yakıştıramadığım bir durum var mı?

- Bu kişi benim dünyam ve ahiretim için bana ne kadar yardımcı olabilir?

Eğer kişi bu sorulara müsbet (olumlu) cevap veriyorsa, onu düşündüğünde kendisini ona yakın hissediyorsa, içerisinde ona karşı itici bir şey hissetmiyorsa, bu kişinin onunla evlilik yapabileceği anlaşılır.

Nişan Dönemi

Nişan: Nişan, evlilik akdi öncesinde yapılan bir sözleşmedir. Nişan işaret manası taşır. Yani topluma tanışıp anlaştıktan sonra evleneceğiz mesajı verir.

Evlenecek taraflar görüşüp konuştuğundan ve anlaştıktan sonra müsbet (olumlu) olarak neticelenirse ve her iki tarafta evlenmeye karar verirse bu karardan nikah akdinin yapıldığı zamana kadar geçen zamana nişanlılık dönemi denir. Nişan bir çeşit sözleşme sayıldığı için talip olunan kızı artık başkası isteyemez.

Nişanlanma bu toplumda olduğu gibi İslam'da da yeri olan bir şeydir. 'Nitekim peygamberimiz (sav) Ayşe (ra) ile üç yıl nişanlı kaldıktan sonra evlenmiştir.'⁵

Nişan, nikahla beraber oluşan hakları sağlamaz ve evlilik sorumluluklarını da yüklemeyiz. İslam hukukunda ise nişan bir evlenme vaadidir. Gerçek anlamda bir evlilik değildir. Bundan dolayı mahremiyet kurallarına riayet edilmesi gerekir. Dolayısıyla ileriye yönelik iyi niyetli beklentilerine rağmen nişanlılar mahremiyet bakımından iki yabancı gibidirler.

İslam dininde hükümler insanların iradesi ve isteğine göre değişip şekillenemez. Elbette nikahta helal ve haram hükümlerini ve mahremiyet sınırlarını da belirleyen Allahu Tealadır. Bu sınırları Allahu Teala belirlediği için bunları gözetmekte ibadettir.

⁴ (8/Enfal 63)

⁵ (Müslüm - Nikah 69)

Zamanın değişmesiyle veya toplumsal ve sosyal şartların değişmesi ile mahremiyet hükümleri değişmez. Gerek Nişanlılık döneminde gerek diğer zamanlarda İslam'ın hükümlerine riayet etmeyenler elbette fiillerin dünyevi risklerinede ahiretteki cezalarına da katlanmak zorunda kalacaklardır.

Nişan Sürecinin Sağladığı Faydalar:

1. Evlenecek kimseler için yıllarca doğup büyüdüğü aileden bir anda ayrılması zor olacaktır. Ancak nişanlılık süreci ayrılığın doğal bir şekilde gerçekleşmesi için yavaş yavaş hazır hale gelmesini ve evliliğe kendilerini hazırlamasını sağlar. Bu zamana kadar hayatın sorumlulukları anne ve babanın omuzlarında olduğu için kız ve erkek bir anda hayatının yükünü omuzlarına almaya hazır değildir. Bu nişanlılık süreci ise ortak bir yaşamın sorumluluklarını benimsemek için kendilerini hazırlayabilecekleri bir fırsattır. Bununla beraber bu süreçte erkek eşyle oturacağı evini ve gerekli eşyalarını hazırlama fırsatı elde etmiş olur.

2. Nişanlılık süreci, ileride aile kuracak kişilerin birbirini tanımasına imkan sağlar. Her iki tarafa da ahlak ve kişiliklerini inceleme fırsatı verir. Böylece taraflar birbiri hakkında fikir sahibi olur. Maddi ve manevi değer ölçülerini öğrenirler.

3. Bu nişanlılık sürecinde kız ve erkek eğer daha önce İslam'ın evli kişilere yüklediği sorumlulukları ve görevleri öğrenmedilerse ayet ve hadislerde geçtiği üzere evli kişinin eşine, çocuklarına ve diğer aile fertlerine karşı sorumluluklarını öğrenir. Bu konuda sağlam deliller üzere yazılmış bilgilendirici kitapları okuyabilirler.

Nişan Halinde İken Yersiz Beklentiler

Bazen kız ve erkek veya aileleri birbirlerinden gereksiz şeyler istemektedirler. Birbirlerine ağır yükler yüklemektedirler. Bundan dolayı tanışıp kaynaşıp yeni akrabalar edinme yoluna girdikleri tatlı günleri acı ve huzursuz günlere çevirmektedirler.

Bugün yaşadığımız toplumda nişan alışverişi adı altında gereksiz belki de hiç ihtiyaç olmayan şeylere ihtiyaçmış gibi para harcanmaktadır. Halbuki İslam'da nişan nikah gibi olmayıp erkekte kızdan henüz eşi gibi yararlanmadığı için erkeğe maddi olarak fazla bir sorumluluk yüklemeyiz. Sadece hediye olarak iki taraf arasında ısınmaya ve yakınlaşmaya vesile olacak şeyler alınabilir.

Evlilik yolunda adım atıldığına dair iki tarafın yakınlıklarının çağrılıp nişan töreni yaparken alacak kişinin maddiyatını zorlamayacak şekilde o gün giyilecek bir elbise gerekli şeyler ve nişan için toplanan kişilerin beraber yiyeceği, ikram edilecek şeylerin alınması nişan alışverişi açısından yeterli olacaktır.

Takı olarak da erkek isterse ve maddiyatı uygunsa, kız tarafının onu zorlama hakkına sahip olmadığı halde kıza hediye alabilir. Bunlar dinimizin emrettiği veya yasakladığı şeyler olmadığı için sadece İslam'ın önem verdiği aileyi kurma yolunda fayda sağladığı ve eşlerin arasında sevgi ve ısınmaya vesile olduğu için müstehap sayılmıştır. Ancak evlilik görüşmesi yaptıktan ve kesin karar aldıktan sonra nikah oluncaya kadar erkeğin evleneceği kadını gerek nişan günü gerekse diğer zamanlarda cilbabı (dış tesettürü) olmadan görmesi caiz değildir. Aynı şekilde erkeğin babasının da nikahları kıyılmadan gelin adayını görmesi haramdır.

Nişanlılık Süresi

Bu konuda dinimizde kesin bir süre belirlenmemiştir. Ancak nişanlılık süresini uzatmak sınırların çiğnenmesine veya şeytanın; fitneye sebep olan, ahlak yoksunu, Allah korkusu olmayan insanların dedikoduya veya tarafları birbirine kışkırtmasına fırsat tanıyacağı için iyi olmayacaktır. Ancak ailelerin birbirini tanıması evlenecek kişilerin evlilik fikrine alışıp evlilik hazırlığını ve erkeğin şeri sorumluluğu kadar evinin ve eşinin rızkını temin ettikten sonra hemen evlenmeleri gerekmektedir. Bu konuda farklı şeyler söylense de çoğunlukla üç ile altı ay gibi bir zaman geçmemesi söylenmiştir. Bu süre normal karşılanmıştır. Ancak imkanı olan ve kendine hemen evlenmeyi ihtiyaç hissedenler daha erken de evlenebilir.

Bazen insanlar sırf tarafların sınırlara uyma yükümlülüğünü kaldırmak amacıyla dini nikah kıymaktadır. Bu ise bazı sakıncaları beraberinde getirmektedir. Çünkü nikah kıyıldığında nişanlılık bitmiş evlilik hayatı başlamış olur. Karı-koca arasında birtakım haklar ve sorumluluklar başlar. Bu haklar ve sorumluluklar düğünle nikahın kıyılıp kadının o erkeğin hanımı olduğunu topluma duyurmadığı için bazı zamanlarda suistimale uğrayıp birtakım mağduriyetlere sebep olabiliyor.

Eğer nikahtan sonra 'nasıl olsa nikahımız kıyıldı' diye ailevi münasebet gerçekleşecek olsa, تنها bir yerde bir süre başbaşa kalırlarsa, birlikte olmasalar dahi düğün olmadan ayrılırlarsa erkek kadının mehrini vermek zorunda kalır. Eğer erkek hanımını boşamazsa iki taraf düğünden vazgeçip o evliliği iptal etmek isterlerde erkek boşanmadıkça iptal edemezler ve o kadın da başka biriyle evlilik yapamaz. Aynı şekilde toplumun nazarında evli olmadıkları için erkek ölmüş olsa kadının, eşinin malında hakkı olan mirastan mahrum edilme ihtimali vardır.

Ayrıca nikah kıyıldığı için nişanlısıyla gezenlerin nikahlı oldukları toplum tarafından bilinmediği için zanna ve fitneye sebep olabilir. Diğer bekarlar için kötü örnek olabilirler.

Nişanı Bozmak

Nişanda asıl olan evlenme ile sonuçlanmasıdır. Bununla beraber bazen istenmeyen durumlar da meydana gelmektedir. Birbirini tanıma süreci içinde taraflardan biri veya her ikisi evlenmelerinin doğru olmayacağına karar verebilirler. Beraberliklerini sürdüremeyeceğini düşünen tarafların nişan dönemini olumsuz olarak sona erdirmesi (nişanı bozması) mümkündür. Taraflar içinde bir haklıdır.

Evlenmeye dair bir vaat içermesine rağmen nişanlılardan birinin evlenmekten vazgeçmesi halinde diğer tarafın, evliliğe zorlama veya nişanı bozan tarafı dava etme hakkı yoktur.

Eğer taraflardan birisi veya her ikisi istemedikleri halde veya zorlanarak evlendirilmeleri halinde ilerde ya ömür boyu mutsuz bir evliliği çekmek zorunda kalırlar ya da bu evlilik boşanmayla sonuçlanacaktır. O takdirde her iki tarafta maddi manevi bir çok zararlar göreceklidir. Ancak olumlu ilerlemeyen tarafların nikah kıyıp evlenmeden nişanı bozmaları halinde, ilerde daha büyük zararların önüne geçilmiş olur. Zaten nişan döneminin bir hikmeti de tarafların nikahtan önce karşı tarafla birbirini daha iyi tanımasıdır.

Nişan Bozulunca Karşılıklı Verilen Hediyeler ve Takıların İadesi Konusunda Mezheplerin Görüşleri

Hanefi mezhebine göre: Nişan hediyeleri hibe sayılır. Bundan dolayı şayet verilen hediyeler zayi olmuş veya tüketilmiş,

kullanılmışsa karşı taraftan ödenmesi istenmez. Mesela takılar kaybolmuş, kumaşlar elbiseler yapılmışsa bunlar ödetilmez. Ancak verilen hediyeler duruyorsa onları geri ister ve alır.

Şafii mezhebine göre: Nişan kimin tarafından sona erdilerse erdirilsin hediyeler geri istenebilir.

Hanbeli mezhebine göre Hediye veren taraf nişanı bozarsa hediye geri alamaz, aksi takdirde alabilir.

Maliki mezhebine göre Maliklerin bu husustaki görüşü ise her iki tarafın mağdur olmaması bakımından daha isabetli görünmektedir. Maliki âlimlerin meseleye tarafların nişandan dönmeleri açısından bakıyorlar. Şöyle ki nişandan erkek dönmüşse verdiği hediyelerin hiçbirini alamaz. Ancak kız tarafı dönerse erkek hediyelerini geri alabilir. Hediyeleri kaybolmuş veya kullanılmışsa kız tarafına tamamını ödemesi gerekir. Hak ve adalet bunu göstermektedir.⁶

Nişanlanan tarafların eğer ciddi bir sorun yoksa sadece basit dünyevi ve dışarıdaki insanlardan kaynaklı basit olaylar sebebiyle nişanı bozmaları dinen, ahlaken, vicdanen ve örfen doğru değildir. Çünkü nişanla iki taraf birbirine evleneceklerine dair söz vermiştir. Allahu Teala da müminlere sözlerinde durmalarını emretmiştir.

وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا

" Verdiğiniz sözü yerine getirin. Çünkü verilen söz sorumluluğu gerektirir."⁷

Ayrıca müminlerin vasıfları sayılırken Rabbimiz, ayetinde şöyle buyurur:

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

"Onlar emanetlerini ve sözlerini yerine getirirler"⁸

Ayetteki 'Ahit' ifadesi hem kendi aralarındaki ahitleri hem de Allahu Teala'ya karşı verdikleri ahitleri kapsar.

Her ne kadar nişanlanma taraflara ve evlenme mecburiyeti yüklemese bile geçerli bir sebep olmadan meydana gelen nişan bozulmasında mağduriyetin olmasına ve tarafların incinmesine sebep olmaktadır. Zaten nişanın bozulması genellikle toplumlarda da hoş görülmemektedir.

Rabbim bizleri ve tüm Müslümanları kendi rızasına vesile olacak aile ve kardeşlik kurmamıza muvaffak kılsın.

Hamd dünya ve ahiretin mutlak hâkimi olan Allah'adır. Selam ve dua ile...

⁶ (İslam fıkıh ansiklopedisi 9:26)

⁷ (17/İsra 34)

⁸ (23/Muminun 8)

Bizi Twitter'da Takip Edin!

<https://twitter.com/takvadergisi1>

HARRE OLAYININ HAKİKATİ

Mustafa Yakupoğlu

İslam tarihinde bizleri sevince gark eden birçok hadise olduğu gibi, bizleri üzen hatta hiç yaşanmasaydı diyeceğimiz hadiselerde hiç azımsanmayacak kadar çoktur. Raşit halifelerin ölümleriyle birlikte birçok sahabenin vefat etmesi, İslami fütuhatlarla¹ birlikte kitlesel yozlaşmanın yaygınlaşması, Rasulullah'ın (sav) vefatı üzerinden çok geçmemiş olmasına rağmen birçok fitneyi beraberinde getirmiştir. Mü'minlerin emiri Ömer bin Hattab'ın (ra) şehit edilmesiyle aralanan fitne kapısı, Osman'ın (ra) şehadeti, Cemel vakası, Sıffin savaşı ve Kerbela'da Hüseyin'in (ra) katledilmesiyle sonuna kadar açılmıştır.

Bu dönemde yaşanan bir diğer üzücü olayda Harre hadisesidir. Lakin Harre hadisesini konu etmemize sebep olan, tarihi bir hadiseyi aktarmaktan mücerret değildir. Bu hadiseyi konu edinmemizin sebebi, hakkında rivayet edilen olayların ve oranların hakikatten uzak olmasıdır. Tarihi tersyüz etmeyi din edinmiş olan Şialar, Harre vakasında on binlerce Müslümanın katledildiğini, Medine şehrinin tamamının üç gün boyunca yağmalandığını ve binlerce bakire kızın ırzına geçildiğini iddia etmişler ve birçok tarihçi de bu rivayetlerin sıhhatlerine bakmadan, sanki yaşanmış bir olay gibi kitaplarında aktarmışlardır. Peki Şiaların Harre hadisesi hakkında iddia ettikleri olaylar ve oranların hakikati nedir? İşte bu ayki yazımızda bu iddiaları cevaplamaya çalışacağız. Sa'y ü gayret bizden tevfik Allah'tandır.

Medinelilerin Yezid'e karşı yapmış olduğu ve Harre hadisesinin yaşanmasına sebep olan baş kaldırıya gelince, bu baş kaldırı Mekke'deki Abdullah bin Zubeyr hareketi ve hilafetinin bir uzantısı olarak ortaya çıkmıştır. Bu hareketlenmelerin meydana gelmesinde, söz konusu dönemin Raşit halifeler dönemine yakın olmasının ve Raşit halifeler dönemine şahit olmuş olan Sahabe çocuklarının hayatta olmasının etkisi büyüktür. Zira sahabe iklimini iliklerine kadar teneffüs etmiş olan bu topluluğun, Hilafet makamının veraset yoluyla babadan oğula geçen bir sisteme dönüşmesine göz yummaları mümkün değildir. Tüm bu gelişmelerin akabinde Ubeydullah bin Ziyad'ın Hüseyin'i (ra) hunharca katletmesi ve bu facia üzerine Yezid'in İbni Ziyad'a hesap sormaması, hadiseye göz yumması bu olayın yaşandığı süreci daha da hızlandırmıştır. Ancak her ne kadar saymış olduğumuz bu sebepler sürecin oluşmasını kaçınılmaz kılsa da söz konusu ayaklanma tüm Medinelileri içine alan bir ayaklanmaya dönüşmemiştir. Evet, Medinelilerin kahir çoğunluğunun bu ayaklanmaya dahil olduğu doğrudur. Lakin Abdullah ibni Ömer, Muhammed bin Ali bin Ebi Talib, Numan bin Bişir, Abdullah bin Cafer ve Said bin Müseyyeb gibi birçok Sahabe tarafsız kalmayı tercih etmiştir ve hicretin 63. Yılı Zilhicce ayında başlayan bu savaş, yine zilhicce ayının bitmesine üç gün kala Yezid'in ordusunun galip gelmesiyle son bulsa da bu savaş hakkında aktarılan olay ve oranlar üzerindeki tartışmalar hala devam etmektedir.

¹ (Fetihler neticesiyle farklı kavimlerin İslam toplumu içine girmesi.)

Medinelilerden öldürülenler hakkında verilen rakamlar

Burada garipsenecek bir durum var ki, o da Medine halkından öldürülenler için verilen sayıların oldukça abartılı olduğudur. Bu abartılı rakamların temelinde yatan temel sebep, Şia bir tarihçi olan Vakıdî'nin rivayetidir. Şia bir tarihçiden bu rakamların sadır olması tabi ki de şaşırtıcı bir durum değildir. Asıl şaşırtıcı olan eski ve yeni birçok tarihçinin bu rivayeti doğru olarak kabul edip eserlerine dahil etmesidir. Söz konusu rivayete gelince, Vakıdî, Abdullah bin Cafer'den rivayetle şöyle aktarır, Cafer şöyle demiştir: "Ben, Zühri'ye 'Harre olayında kaç kişi öldü?' diye sordum. O da 'Kureyşlilerden, Ensar'dan, Arap Muhacirlerden ve halkın önde gelen simalarından olmak üzere 700 kişi öldürülmüştür. Bunlar dışında öldürülenlerin sayıları on binleri bulur. Hatta kadınlar ve çocuklar da öldürülmekten paylarını aldılar" dedi.²

Ancak bu rivayet, senedi Vakıdî'ye dayanması sebebiyle kabul görmeyen bir rivayettir. Bu yazı serimizin ilk yazılarında da değindiğimiz üzere, Vakıdî gibi Şia olan ve bunun bir muktezası olarak Sahabelere, özellikle Emeviler dönemine karşı ağır ithamlarda bulunan tarihçilerin verdiği haberlere itimat etmemiz Ehli Sünnet'in mezhebinin dahilinde olmayan bir durumdur. Vakıdî'nin aktarmış olduğu rivayetle alakalı olarak İbni Teymiye, Vakıdî'nin anlattıklarının doğru olmadığını belirterek kayıp sayısının bu kadar olabilmekten uzak bir ihtimal olduğunu belirtmiştir.³

Ama ne yazık ki durum böyle olmasına rağmen birçok tarihçi bu rivayetin doğru olduğunu kabul ederek eserlerinde aktarmıştır. Bugün bile günümüz Müslümanları içinde tarihle meşgul olan birçok kimse, Harre hadisesi hakkında aktarımda bulunurken bu uçuk rakamları

argüman olarak aktarmaktadır. Oysa, bir yerde zulmün baş göstermiş olması, o konu hakkında istediğimiz gibi atıp tutma hakkına sahip olduğumuz anlamına gelmemektedir. Müslümana düşen her ne olursa olsun en sağlam delillere sarılarak olayları aktarma gayretine düşmesidir. Tarih ilminde adalet, yaşanmış hadiseleri sağlam kaynaklar doğrultusunda okumak ve aktarmaktır.

Medine'nin Yağmalanması

Tarihi vesikalar vasıtasıyla bize ulaşan, Medine'nin yağmalanmasının emri ni bizatihi Yezid'in verdiğidir. Nitekim İmam Ahmed de (rh) bu sorumluluğu ona yüklemektedir. Zira Mehne bin Yahya eş-Şami es-Sülemi Yezid hakkında soru yönelttiğinde şöyle cevap vermiştir: "Medine'de yapılanları yaptıran kişi, zaten Yezid'in kendisidir." Bunun üzerine ben, "Medine'de ne yapmıştır ki?" dedim. O da "Medine'yi yağmalattı dedi."⁴

Yine İbni Teymiye de (rh) bu konu hakkında şöyle der: "Medine üzerine ordu göndererek, Medinelilerin üç gün içerisinde kendisine itaat etmemeleri durumunda, oraya silahla saldırmalarını ve üç gün boyunca buranın yağmalanmasını emretmiştir. Bu emri veren de Yezid'in bizzat kendisidir. Nitekim İbni Hacer el-Askalani de (rh) bu görüştedir."⁵

Aktarılanlardan da anlaşılacağı üzere Medine şehrinin Yezid'in emriyle üç gün boyunca yağmalandığı ve bu yağmalanma süresi zarfında çirkin birtakım olayların yaşandığı bir hakikattir. Ayrıca Nafi'in azatlı kölesi olan İbni Ömer'in rivayeti bu konuda en doğru rivayet olarak kabul edilmektedir. Nafi'in azatlı kölesi hadiseyi şöyle aktarmaktadır: "Müslim bin Ukbe, Medinelilere karşı yürüttüğü savaşı kazandı, onları öldürdüler ve üç gün Medine'yi yağmaladılar."⁶

² (Tabakatu'l Hanabile, 1/347)

³ (Tenzibu't-Tehzib, 11/316, el-Vasiyyetu'l-Kubra, s.452)

⁴ (Et-Tabakatu'l-Kübra, 5/38 Hasen bir isnatla rivayet edilmiştir.)

² (El-Mihen, s.184, Vefaul Vefa, 1/132)

³ (Minhacu's-Sunne, 4/775)

Rivayette geçen "İstibaha" kelimesi- ne gelince, bu kelime Selef dilinde yağma- lama olarak kullanılmaktadır. Nitekim bu kelime, Abdullah bin Yezid bin eş-Şihir tarafından da bu anlamda kullanılmıştır. Çünkü Abdullah konuşmasında şöyle demiştir: "Medine mubah kılınca yani Harre savaşında Medine'nin yağmalan- masına izin verilince, Ebu Said el Hudri mağaraya sığındı."⁷

Bu ifadeden de anlaşılan o ki, "İsti- baha" (Mubah sayma, serbest kılma) kelimesi ile "Neseb" (Yağmalama) keli- mesi aynı manada kullanılmıştır. Çünkü bu kelimelerin her ikisi de daha önce adı geçen kaynaklarda kullanılmıştır. Biri diğerinin yerine zikredilmiştir.⁸ Buda göstermektedir ki, Nafi'in azatlı kölesi- nin rivayetinde kastedilen "İstibaha" yağ- malamak anlamında kullanılmıştır.

Peki, Yezid'in emriyle Medine'nin üç gün boyunca yağmlandığı sabit oldu- ğuna göre bu konuyla alakalı yanlış nere- de? Bu konuyla alakalı yanlış, hatta yanlıştan çok öte kasıtlı olarak yapılan tarihi karartma Medine şehrinin tama- men yağmlandığı yalanıdır. Oysa Medi- ne'nin tamamının yağmlandığına dair itimada şayan bir rivayet yoktur. Zira tarihi vesikalara baktığımızda İbni Ömer- in (ra), Ali bin Hüseyin'in, tarafsız kalan diğer Sahabelerin ve diğer Medinelilerin evlerinin yağmlandığına dair bir rivayet yoktur. Bunun sebebi, Emevî ordusunun tarafsız kalan kimselere hiçbir şekilde dokunmamış olmasıdır.

İbni Kesir (rh), savaşın öncesinde gerçekleşmiş olan ve bu meseleyi aydınlatan bir konuşmayı şöyle aktarır: Yezid, ordu komutanı olarak tayin etmiş olduğu Müslim bin Ukbe'ye şöyle der: "Üç gün Medinelileri yanlışlarından vaz- geçirmeye davet et. Eğer vazgeçerler ve itaat ederlerse, kendilerine dokunma.

Aksi taktire Allah'tan yardım iste ve onlarla savaş! Onları yendiğin taktirde, üç gün Medine'yi istedikleri gibi yağma- lamalarına izin ver de diledikleri gibi dav- ransınlar. Üç gün sonra artık onlardan uzak dur. Hüseyin'in oğlu Ali'ye dokun- ma, ona güzel muamelede bulun. Sana tavsiyem ona iyilikte bulunman ve mec- lisinde yer vermendir. Çünkü o ötekilerin giriştiği gibi hiçbir şeye girişmemiş ve onlara katılmamıştır."⁹

Yezid'in "Hüseyin'in oğlu Aliye dokunma, çünkü o ötekilerin girişmiş olduğu hiçbir işe girişmemiş ve onlara katılmamıştır." İfadesinden de anlaşıla- cağı üzere Müslim bin Ukbe'ye isyana müdahil olmayanlara dokunulmaması emredilmiştir.

Yine Şam ordusunun mağarada yakalamış olduğu Ebu Said el-Hudri'nin (ra) sakallarını yolduklarına dair rivayetler Vakı- di'nin kendi nefsinden neşet etmiş olan, mesnetsiz yalanlardan bir tanesidir.¹⁰

Ancak şunu altını çizerek ifade etmek gerekir ki, bu hadise hakkında abartıların var olması kesinlikle Yezid'in masum olduğu anlamına gelmemekte- dir. Burada aktardıklarımızdaki gayemiz Yezid'i yapmış olduğu cürümlerden tem- yiz etmek değildir. Bu hakikatleri ortaya koymaktaki tek gayemiz tarihin doğru- larıyla birlikte aktarılmasıdır. Yezid'in yaşanan bu üzücü olay üzerindeki sorumluluğuna gelince, Yezid'in ordu- nun kazanması durumunda, Medine şehrini yağmalamalarına müsaade etmesi büyük bir hatadır. Zira bu karar Rasulullah'nın (sav) şehrinde sayısız dere- cede kötülük ve cinayetin yaşanmasına sebep olmuştur. Müslümanların tüm değerleri ayaklar altında çiğnenmiştir.

⁷ (Mevakıfu'l-Muaraza, s.427)

⁸ (Et-Tabakatu'l- Kübra, 5/25, Mecmauz'-Zevaid, 7/249)

⁹ (İbni Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, 11/617)

¹⁰ (Mecmau'-Zevaid, 7/250, Mevakıfu'l-Muaraza,s.431)

Çünkü Yezid, Müslim bin Ukbe'yi Medine üzerine saldırtmakla saltanatının devam etmesini ve sürenin biraz daha uzamasını istiyordu. Ancak Allah, onu bundan dolayı cezalandırdı ve zalimlerin belini kırıp darmadağın ettiği gibi onu da aynı akıbete duçar kıldı.¹¹

Medinelilerin ırzlarının lekelenmesi hakkında söylenenler

Harre hadisesinde yaşandığı iddia edilen olaylardan en çirkinini, Şam ordusunun Medine şehrini yağmaladığı üç günlük süre zarfında ele geçirdiği bakire kızların ırzlarına geçmesidir. Böyle bir iddianın gündeme gelmesi dahi biz Müslümanlar açısından çok üzücüdür. Ancak daha üzücü olan yaşanmamış bir hadisenin sanki bir hakikat gibi tarihçiler tarafından günümüze kadar aktarılmasıdır. Oysaki ister sünnet kitaplarında olsun ister fitne konusunda yazılan kaynaklarda olsun bu konuya dair herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır. Hal böyleyken bu çirkin iddianın neşet etmesine sebep olanlar kimlerdir? Medine'nin yağmalanması esnasında kadınların ırz ve namuslarına da saldırı yapıldığını ilk olarak iddia eden kişi, Meşhur Şia tarihçi Ebu Mihnef'in talebesi el-Medaini'dir. Medaini, Ebu Kura yoluyla Hişam bin Hisan'dan rivayetle derki: "Harre olayından sonra bin kadar kadın, evli olmadığı halde çocuk doğurmuştur." Bu aktarılan, gerçekten çok çirkin bir iddiadır. Ancak burada belirtilmesi gereken asıl nokta, Medineli bakire kızların ırzına geçildiği iddiasını ortaya atan el-Medaini'nde hocası Ebu Mihnef gibi Şia¹² olmakla ve çelişkili haberler arasında ayırım gözetmemekle itham edilmiş olmasıdır.¹³

İbnu'l-Cevzi'de, İslam tarihinde ilk defa bu tür bir bilgiye yer veren kişinin el-Medaini olduğunu söylemektedir. Yezid

bin Muaviye hakkında özel olarak yazdığı risalesinde, bunu İbni Cevzi'den Medine Tarihçisi Semhudi aktarmaktadır.¹⁴

Dikkat çeken bir diğer noktaysa, kitaplarında Ebu Mihnef ve el-Medaini gibi tarihçilerin rivayetlerine yer vermiş olan Taberi'nin dahi eserlerinde bu rivayete yer vermemesidir.¹⁵ Yine aynı şekilde Belazuri ve Halife bin Hayyat gibi tarihçiler de hiçbir eserinde bu rivayetlere yer vermemiştir.¹⁶ Bu durum bu rivayetlerin ne kadar dayanaksız ve itimada değer olmayan rivayetler olduğunu ortaya koymaktadır. Kaldı ki Harre olaylarını gösteren karineler ve ipuçları, bu türden bir olayın yaşandığını göstermektedir. Bizim bu konuda gördüğümüz tek şey, Medine'nin yağmalandığının doğruluğudur ve zaten bunu yeri geldiğinde yazımızda belirtmiştik. Orada kadınların ve bakire kızların namuslarının kirletildiği yolunda en ufak bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Medineli kadınların ırz ve namuslarının pay mal edildiği yolunda gelen rivayetlerin hiçbirisinin doğruluk payı bulunmadığı gibi, bu türden rivayetler çok sonraları kaynaklarda gösterilmeye başlanmıştır. Bu da tamamen bir kin ve düşmanlık kastiyle yapılmıştır. Burada amaç Şam ordusunu kötülemek suretiyle bu ordunun dinden, akideden ve ahlaktan nasibi olmayan bir ordu olduğunu göstermeye çalışmaktır. Esasen bu türden bir itham sadece Emevî ordusunu hedefleyen bir durumda değildir. Bunun ilerisinde çok daha kötü ve iğrenç bir şey amaçlanmaktadır. Amaç Emevî ordusunu değil, bu yoldan İslam ordusunu kötülemek ve onları yıpratmaktır. Çünkü o dönem itibarıyla İslam'ın keskin kılıcı Emevîlerin elindedir.

Dualarımızın sonu alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

¹¹ (İbni Kesir, el-Bidaye Ve'n-Nihaye, 11/627)

¹² (Kitabu'l-Bigal 2/ 226)

¹³ (El-Beyan ve't-Tebyin, 3/366)

¹⁴ (Mevakifu'l-Maraza, s.43 / el-Muntazam, 6/1)

¹⁵ (Önceki yazılarımızda Taberi'nin ne şekilde bu rivayetlere eserlerinde yer verdiğini aktarmıştık.)

¹⁶ (Emeviler Dönemi, Muhammed Ali Sallabi s.912)

1.YIL Serisi

SADECE

250₺

Sipariş Hattı

0552 822 74 42

WINDOWS 11 İLE DEĞİŞENLER

Burak Eryılmaz

Bir çoğumuz Windows ile Windows Vista veya Windows XP ile tanıştık. Ve zamanla Windows işletim sisteminin yeni sürümleri çıkmaya devam etti. Ve bugün ne Windows Vista ne de Windows XP kalmadı. Bazen yeni çıkan Windows sürümleri sorunlu çıktı bazıları ise “Windows XP”nin yerini doldurdu. Şimdi ise Windows işletim sisteminin geçtiğimiz aylarda çıkan, en son sürümü olan Windows 11 ile gelen yeniliklerden bahsedeceğiz.

Windows 11

Yeni Windows işletim sistemlerinin sunulması, çıkarılmasının geçmişte kötü sonuçlar ortaya çıkardığı zamanlar oldu. Windows 7 işletim sistemi kullanılırken Windows 8 işletim sistemi çıktı. Bu yeni çıkan Windows 8 işletim sistemi neredeyse hiç beğenilmedi, güzel övgüler almadı. Windows 8 o kadar kötü bir sürümdü ki; Windows 7 halen kullanılırken Windows 8 işletim sistemini kullanan neredeyse bula-mazdınız. Ki Microsoft, Windows 7 işletim sistemine desteğini kesmiş olmasına rağmen bu durum böyle. Buradan Windows 8 işletim sisteminin ne kadar beğenilmediğini, başarısız olduğunu hesap edin.

Windows 10 çıktığı zamanlarda pek beğenilmese de kullanıcılar tarafından çok tercih edilmese de sonraları tercih edilmeye başlandı. Bu tip yeni geçişlerin zor olmasının veya bazen olamamasının birçok sebebi olabilir. Kullanıcıların alışkanlıklarını terk edememesi, yeni şeylere alışmak istememele-ri, tekrardan bir şeyleri öğrenmenin zor

olmasının veya bazen olamamasının birçok sebebi olabilir. Kullanıcıların alışkanlıklarını terk edememesi, yeni şeylere alışmak istememeleri, tekrardan bir şeyleri öğrenmenin zor gelmesi sebep olabiliyor. Fakat bunların yanında en önemli sebep, yeni çıkan işletim sistemi sürümlerinin ilk çıktıkları zamanlar-da çok hata barındırması, eklenen yenilikle-rin kullanıcı deneyimini, alışkanlıklarını kötü etkilemesi oluyor. Güzel ve pratik olan bir özelliği bazen kaldırıyorlar ve yerine pratik olmayan bir yenilik ekliyorlar. Bu kullanıcıları rahatsız ediyor, olumsuz yorumlara sebep oluyor. Güzel işleyen bir özellik bazen hiç işlemez hale geliyor. Kullanıcılar bu durum-dan haliyle rahatsız oluyor ve yeni işletim sistemlerini tercih ederken tedirgin olabiliyorlar. İnsanların yorumlarını bekliyorlar, hataların giderilmesini bekliyorlar ve ondan sonra ya yeni işletim sistemine geçiyorlar ya da hiç geçmiyorlar.

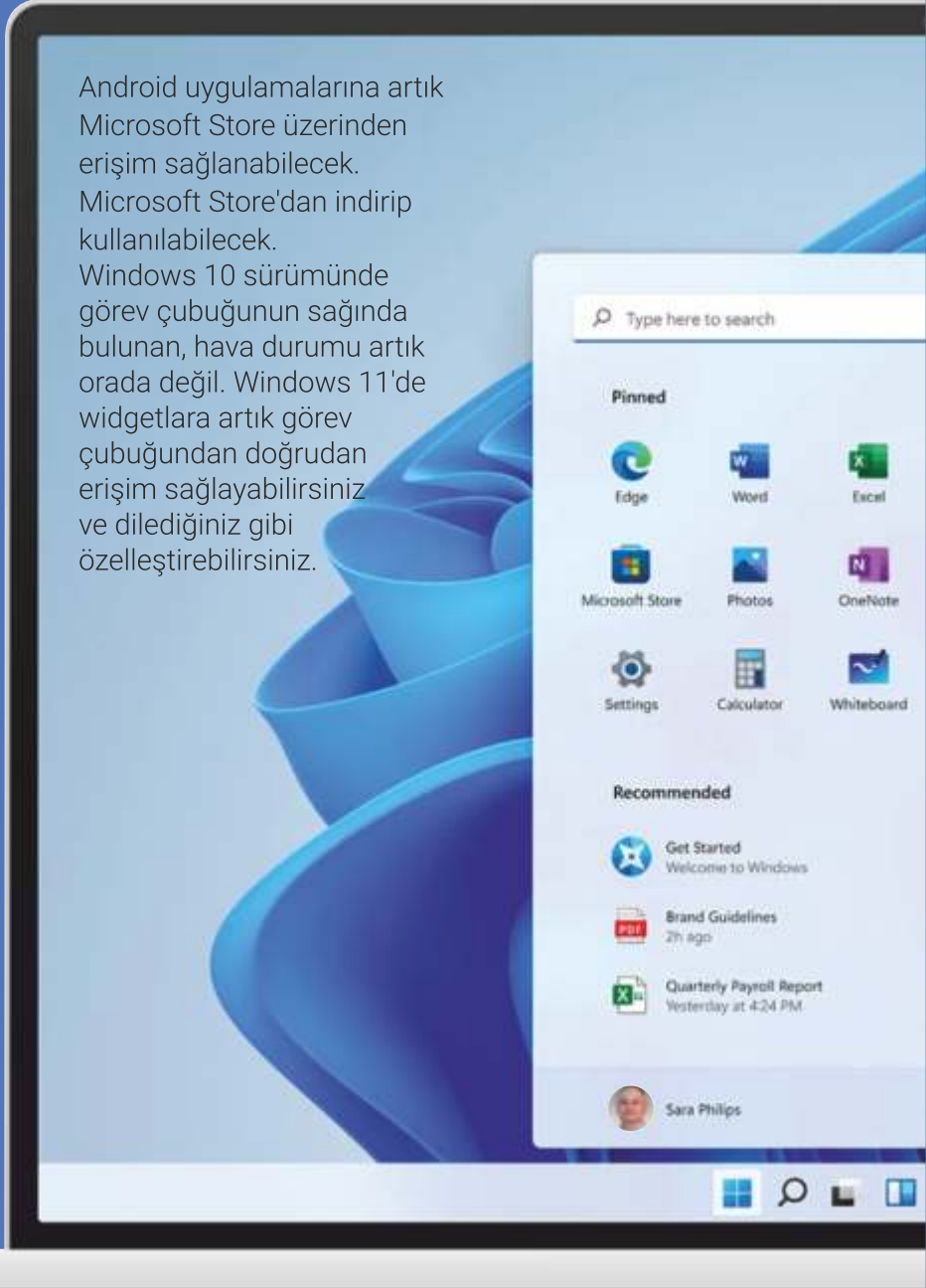
Bu yüzden ki yeni gelen özelliklerin daha ekstra olması, gayet düzgün işleyen bir özelliği değiştirmemesi çok daha mantıklı olacaktır. Böylece kullanıcılar daha az tedirgin olarak yeni işletim siste-mi güncellemelerini yapabilir. Bu duru-mun Microsoft farkına varıyor ki bir sunumda Microsoft'un baş ürün sorum-lusu Panos Panay, insanları Microsoft'tan uzaklaştırmak istemediklerini, bunun için yeni sürümlerde çok değişiklikler yapmak istemediklerini, önceki sürümler ile benzerliklerin yüksek oranda olacağını söyle-mişti. Bu söylemlere rağmen Windows 11'de pek çok yenilik var. Bu yazımızda bu yeniliklerden bahsedeceğiz.

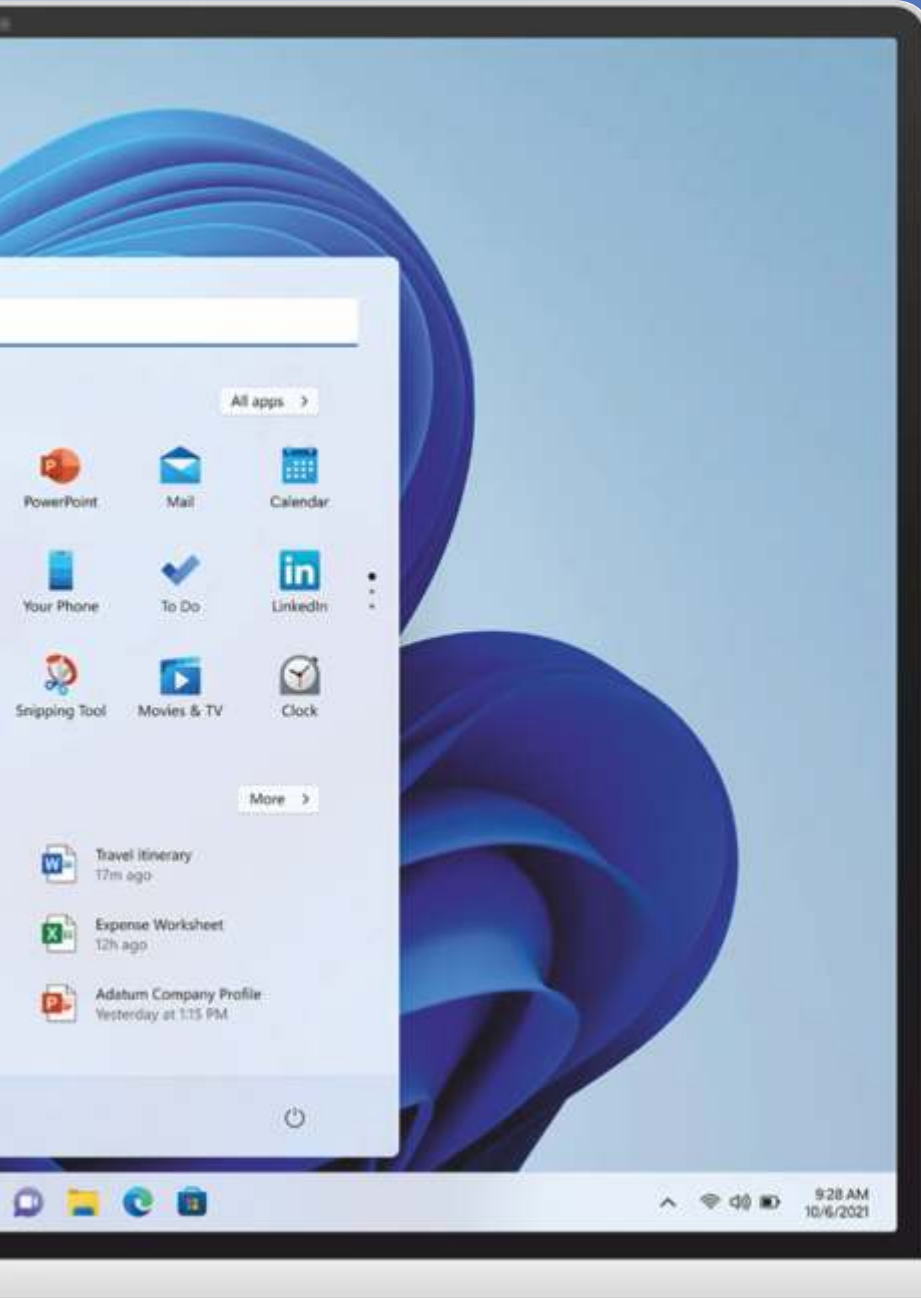
Ayarlar menüsü artık kalıcı bir sol menüye sahip. Windows 10'da ayarlar menüsünde sol tarafta kalıcı bir ayarlar menüsü yoktu. Girmiş olduğunuz ayara göre şekil alan bir ayarlar menüsü vardı. Bu Windows 11'de değişti.

İlk bahsedeceğimiz yenilik şu; Görev çubuğunu ortaya aldılar. Önceki sürümlerde solda olan görev çubuğu bu sürüm ile ortaya alındı. Bu farklı bir görünüm sağlıyor. Başlat düğmesi ise hala uygulamaların en solunda. Burada bir değişiklik yapılmamış. Tabi derseniz önceki görünüme ulaşabilirsiniz. Yani görev çubuğunun sola sabit olduğu hale getirebilirsiniz.

Android uygulamalarına artık Microsoft Store üzerinden erişim sağlanabilecek. Microsoft Store'dan indirip kullanılabilir. Windows 10 sürümünde görev çubuğunun sağında bulunan, hava durumu artık orada değil. Windows 11'de widgetlara artık görev çubuğundan doğrudan erişim sağlayabilirsiniz ve dilediğiniz gibi özelleştirebilirsiniz.

Windows 10'da görev çubuğunda bulunan görev görünümü kısayolu veya win+tab tuşuna basarak ulaştığınız masaüstü menüsü için kısayol eklendi. Bunun yanında Windows 11'de artık her sanal masaüstüne ayrı olarak arka plan seçebileceksiniz. Sanal masaüstü kullanımı daha kapsamlı bir hal almış oldu.

Pandemi ile birlikte şirketler uzaktan çalışmaya başladı. Birçok şirket zorunlu olmadıkça ofis kullanmamaya başladı. Bazıları ofislerini kapattı sadece internet üzerinden bir çalışma sistemi oturttu. Bunlar ile birlikte Microsoft Teams ünlendi. Toplantılar Teams üzerinden yapılmaya başladı. Video konferans ve mesajlaşma aracı olan Teams pandemi ile çok tercih edilen bir uygulama oldu. Windows 11'de Teams uygulamalarına erişimi kolaylaştırmaya çalışıyor. Görev çubuğuna hızlıca Teams uygulamalarına erişebileceğiniz bir kısayol eklediler.

Windows 11 ile Snap Layouts eklendi. Peki nedir bu Snap Layoust. Kısaca açıklamak gerekirse telefonlarımızda ekranı ikiye bölüp, aynı anda iki tane uygulama açıyoruz, işte Snap Layouts kabaca bu. Bir ekranı birden fazla parçaya bölerek, o parçalarda farklı uygulamaların açılmasına izin veren ve gösteren bir özellik bu. Bu sayede ekran aynı anda birden fazla işlemi yapabilecek bir hale gelecek. Bu zaten yapılabilen bir şeydi fakat bunu elle veya farklı uygulamalar aracılığıyla yapabiliyorduk. Şimdi Windows'un bir özelliği olarak dilediğimiz gibi kullanabileceğiz.

**MACRON'DAN
HADDİNİ AŞAN
SÖZLER!
ŞİMDİ DE
İSLAM'I
HEDEF ALDI**

Haberler

Gündem

Windows 11 ile Windows'u tabletlerde kullanmak çok daha kolay hale geldi. Tabletler için Microsoft, Görev Çubuğundaki simgeler arasında daha fazla boşluk ve hareket desteği ile dokunma deneyimini geliştirmeyi amaçladı. Windows 11 dijital kaleminize yeni özellikler ekledi. Bu eklediği özellikler ile not almak veya çizim yapmak için kullanırken titreşimleri duyabilir ve hissedebilirsiniz. Son olarak, işletim sistemi, sistem genelinde sesle yazma komutlarını daha iyi bir hale getirdi.

Videolar

Hayatımız ve Ölümümüz Ne İle Değer Kazanır?
Bilal Özbuğday

Takva

Accéder rapidement aux
actualités

Windows 11, Windows işletim sistemi yüklü olan bilgisayarınızda oyun oynamayı geliştirmek için xbox konsollarında bulunan otomatik HDR ve DirectStorage gibi belirli özellikleri getiriyor. Bu sayede Windows bilgisayarları ile xbox konsollarını daha entegre etmeyi planlıyor.

Windows kendisine ait olan uygulamaların (paint, not defteri vb.) görünümlerini güncelledi.

Windows 11'e gelen yeni özellikler bu şekilde. řu an için stabil çalışıp çalışmadığı konusunda bir araştırma yapmamış olsam da yenilikleri sizlerle paylaşmaya çalıştık.

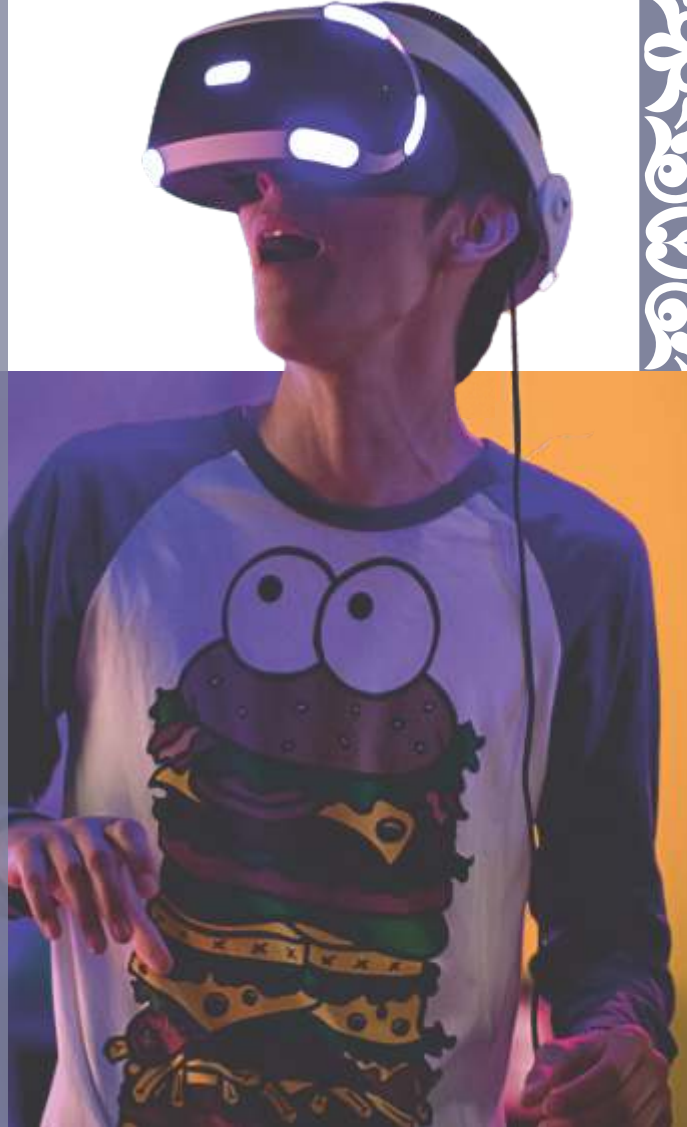
Düzgün çalışıp çalışmadığını görene kadar Windows 10 kullanmaya devam edecek olsam da yenilikleri merak edenler görmek isteyenler indirip deneyebilir.

DUYARSIZ ÇOCUKLAR ÇAĞI

Meryem Hafsa

Son zamanlarda adını çokça duyduğumuz bir kavram var Z Kuşağı... Doğum yılları iki binli yıllara dayanan bu kuşağın müntesipleri bazı kesimlerce öve öve bitirilemiyor. Çok zeki, sorgulayıcı, şüpheci, dogmalardan uzak ve özgürlüğüne düşkün oldukları anlatılıyor, yazılıp çiziliyor. Böyle bir neslin ne kadar övülmeye layık olduğunun tartışmasını bir kenara bırakırsak esasen; internet, sosyal medya bağımlısı, iki kelimeyi bir araya getirmekten aciz, gözlerinin ve zihninin yorgunluğunun yegane sebebi hayranlık duyduğu kişileri takip etmek olan, hedefi ,hayali, gayret ve disiplini olmayan bir nesil bu nesil.

Daha iyi anlaşılması açısından konuya dair bir örnek vermek istiyorum; Geçen gün parkta bir genç gördüm görünümü, davranışları erkeğe benziyordu ama cinsiyeti kızdı. Yanındaki yakınına “ babam bana bireysel emeklilik yaptırdı ilerde emekli olacağım. Okumaya gerek yok yani” diyerek gülüyordu. Kendi kendime “Ya Rabbi bunların dünyalık bile olsa bir hedefi, amacı yokken nasıl hidayete ulaşacaklar” dedim. Çünkü bana göre şahsiyetli kişiler hayatı ciddiye alır kendilerine hedef ve hayaller belirlerdi. Görüldüğü gibi bu neslin aslında tek derdi kolay yoldan para ve bu parayı hesapsızca, hevaya göre harcamak. Elbette istisnaları tenzih ediyorum. İdealist, çalışkan, hayatı ciddiye alan gençlerin el Hâdi olan ile hidayet bulup davada yer almalarını canı gönülden istiyorum. Ama akrabalarımıza, çevremize baktığımızda genel tablonun bu olduğu da maalesef bir realite.

Peki acaba çağımız gençlerinin bu hallerinin sebebi; sevgi görmeyip fakirlik, yokluk, zorluk içinde büyümüş olduğundan kendi çocuğunu aynı şekilde yetiştirmemek adına bütün imkanları onun önüne seren ebeveynlerden başkası mı ?

Gelin bu ay ebeveynler olarak kendimize yönelelim ve duyarsızlık kavramını doğru tanımlayıp hayata, çevresine, ailesine, hatta kendi benliğine karşı duyarsız olan bu gençler için yeni kararlar alalım.

Duyarsızlık ; modern dünyanın insanı biricikleştirerek içine ittiği; gözü gören kör, kulağı işiten sağır yapma hali- dir. Duyarsız insanlar her meselede kendi menfaatini düşünen iradedden yoksun, hevakâr, insanların hisleri, ihtiyaçları nedir umursamayan kişilerdir.

Duyarsız Gençlerin Yetiştirme Süreci ve Çözüm Yolları

- Böyle gençlerin yetişmesinin ilk, belkide en önemli sebebi İslami şuura sahip olmayan ebeveynler. Bu ebeveynler ve imar ettikleri evleri İslam'ın verdiği basiret, takva, ihsan güzel ahlak gibi rızıklardan uzak olduğundan o evde yetişen çocuk -Allah teâlâ'nın rahmet ettikleri müstesna- bütün bunlardan mahrum kalır hayata dair bir duruşu, düşüncesi, hedef ve hayali olmadan bunlar nedir bilmeden hayatta var olmaya çalışır.

- Çocuğun yetiştiği ev kadar kucağına doğduğu ebeveynde şüphesiz önemlidir. Eğer ebeveyn doğru bir rol model olmaz ise çocuğun duyarlı bir birey olması beklenilemez. Çünkü çocuk okulöncesi dediğimiz 0-6 yaş aralığında anne babasından olumlu yada olumsuz istisnasız her şeyi alır. Anne babanın ilgi duydukları çocuğunda ilgi alanıdır. Anne babanın hassasiyetleri, alışkanlıkları çocuğunda hassasiyeti alışkanlıkları olur.

Çocukluk insanın anavatanıdır kaidesi üzere çocukluk döneminde oluşan alışkanlıklar edinilen düşünce ve davranışlar kişiyle bir ömür beraberdir.

- İnsan etkilenen yada etkileyen bir varlık olduğundan çocuğun edindiği sosyal çevre, arkadaş ortamı da önemlidir. Kendisini hayra yönlendiren salih/saliha arkadaşlıklar çocuğu duyarlı kılar.

- Ebeveyn tarafından gösterilen aşırı ilgi, sevgi, övgüler çocukta duyarsız narsistik bir karakter oluşturur. Çocuk kendi ihtiyaç ve istekleri haricindeki istek ve ihtiyaçları umursamayan bir yetişkine dönüşür, duyarsızlaşır.

- Bir diğer uç ise ebeveynin çocuğa sevgi, ilgi göstermemesi ihtiyaçlarını yeterince, zamanında ve koşulsuz gidermemesidir. Çocuk böyle bir evde incinir, kırılır, üzülür fakat sonra bu hale bağışıklık kazanarak hissizleşir, duyarsızlaşır. Ebeveyninden sevgi görememiş kişiler kendi çocuğuna nasıl sevgi göstereceğini bilemezler. Çocuklarıyla rahatça oynayamaz onun dünyasına giremezler.

Z kuşağı olarak tanımlanan bu kuşağın öğretilmeye çalışıldan çok asıl olan özelliklerini, yapılması ya da yapılmaması gereken şeyleri zikrettikten sonra son olarak şunlar söylenebilir ki bizler Allah'ın isimlendirmesi dışındaki bütün isimlendirmeleri reddetmeliyiz. Modern toplumun oluşturduğu isimlendirmelerin müslümanların lughatında yeri yoktur. Bununla beraber çocuklarımızı birer emanet bilinciyle, bir emanete nasıl koruyarak ihtiyaçlarını gidererek bakıyorsak onları da aynı şekilde çağın şirk, haram, bidat ve şüphelerinden koruyup ruhsal ihtiyaçlarına en güzel şekilde cevap vererek biz anne babalardan istenen, mükafatının cennet olduğu bu görevi hakkıyla yerine getirmiş oluruz.¹

Gayret bizden muvaffakiyet Allah'tandır.

¹ (Burada belirtilen her bir madde ve dahası önceki yazılarda tafsilatlandırıldığından burada da detaylandırmaya girmedim. Önceki sayılarda çocuğun gelişimi ile ilgili yazılara bakılması maksada ulaşacaktır.)

MEAL SINAVI

- 3 -

Meal Sınavı 3. Bölüm
Cevap Anahtarı Kasım Sayısında!

1. Musa'nın (as) asasını atarak, sihirbazların yaptığı bütün sihirleri yok etmiştir. **Bunun üzerine sihirbazlar ne yapmıştır?** (7/Araf, 120)

- a) "Sen bizim sihirde üstadımızsın" demişler
- b) Musa'ya (as) sarılmışlardır
- c) Secdeye kapanmışlardır
- d) Oradan kaçmışlardır

2. Sihirbazlar iman edince **Firavun onları neyle tehdit etmemiştir?** (7/Araf, 124)

- a) Ellerin kesilmesi ile
- b) Hapisle
- c) İdam etmekle
- d) Ayaklarının kesilmesi ile

3. Allah (Subhanehu ve Teála) Firavun ve ailesini düşünüp ibret almaları için **ne ile imtihan etmiştir?** (7/Araf, 130)

- a) Deprem ile
- b) Kitlik ve kuraklık ile
- c) Ani ölümlerle
- d) Sinek istilasıyla

4. İsrailoğullarna ayette geçen hangi musibetler **musallat olmamıştır?** (7/Araf, 133)

- a) Kelebek
- b) Çekirge
- c) Kan
- d) Tufan

5. İsrailoğulları, denizden geçip de putlara tapan bir topluluğa rastladıklarında kendilerini zulümden kurtaran Musa'dan (as) **ne istediler?** (7/Araf, 138)

- a) Yerden biten soğan, sarımsak mercimek gibi yiyecekler
- b) Kudret helvası ve bildircin eti
- c) Putperestlerle savaşmak komutan görevlendirilmesini
- d) Kendileri için, putperestlerdekine benzer bir put yapmasını

6. Kötülüğü yapanlar uyarıların kendilerini engellemek isteyenlere **verdiği cevap hangisidir?** (7/Araf, 164)

- a) Allah'a karşı bir özür
- b) Helak olmamak
- c) Kötülüğü normal görmemek
- d) Kötülükten bildirmek olduğumuzu bildirmek

7. Kötülüğü yapanlar kötülüklerinde ısrar ettikleri zaman Allah (Subhanehu ve Tealâ), **onları neyle cezalandırdı?** (7/Araf, 166)

- a) Ekin yaprağına çevirmekle
- b) Köpeğe çevirmekle
- c) Tsunami ile
- d) Maymuna çevirmekle

8. "Kitaba sımsıkı sarılanlar veşüphesiz biz Salih olanların ecrini kaybetmeyiz" (7/Araf, 170) **ayetinde boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**

- a) Amel edenler
- b) Cihad edenler
- c) Namazı dosdoğru kılanlar
- d) Kitap ile hükmedenler

9. Allah Teâlâ'nın Âdemoğlundan aldığı sözün sebebi nedir? (7/Araf, 172)

- a) Doğru Müslüman olmaları için
- b) Ahde sadık kalmaları için
- c) Kıyamet günü biz bundan habersizdik dememeleri için
- d) Atalarının peşinden gitmemeleri için

10. Aşağıdakilerden hangisi cehenne- me girecek insanların özellikleri değildir? (7/Araf, 179)

- a) Kalpleri vardır, kavrayamazlar
- b) Aklı vardır, düşünemezler
- c) Kulakları vardır, duymazlar
- d) Gözleri vardır, görmezler

11. Kıyamet saati ile ilgili aşağıdakiler- den hangisi doğrudur? (7/Araf, 189)

- a) Peygamberler bilmektedir
- b) Allah'ın veli kulları bilmektedir
- c) Sadece Allah Teâlâ bilmektedir
- d) Ku'ran da zamanı bildirilmektedir

12. Kur'an okunurken Müslümanlar nelere dikkat etmelidir? (7/Araf, 204)

- a) Abdestli olmalıdırlar
- b) Saygılı olmalıdırlar
- c) Susup dinlemelidirler
- d) Okunan ayetleri tekrar etmelidirler

13. Zikir yaparken yapmamamız gere- ken durum aşağıdakilerden hangisidir? (7/Araf, 205)

- a) Yüksek olmayan bir sesle yapılmalı
- b) Ürpertiyle yapılmalı
- c) Gözü kapatarak yapılmalı
- d) Yalvara yalvara yapılmalı

14. Enfal ne demektir? (8/Enfal,1)

- a) Zekât
- b) İnfak
- c) Ganimet
- d) Nefer

15. Aşağıdakilerden hangisi Enfal sûre- sinin 2. ayetinde anlatılan müminlerin özel- liklerinden değildir?

- a) Allah anıldığı zaman yürekleri titrer
- b) Ayetler okunduğu zaman imanları artar
- c) İnfak ederler
- d) Rablerine tevekkül ederler

16. "Siz Rabbinizden yardım talep edi- yordunuz, O da: "Şüphesiz ben size birbiri ardınca bin melek ile yardım ediciyim" diye cevap vermişti." (8/Enfal,9) bu ayet hangi savaşa nazil olmuştur?

- a) Bedir
- b) Ahzab
- c) Uhud
- d) Mute

17. Allah'ın, müminlere yardım için birbiri ardınca inen bin melek göndereceğini vaat etmesinin sebebi aşağıdakilerden hangisidir? (8/Enfal, 9-10)

- a) Galip geleceklerinden emin olsunlar diye
- b) Savaş meydanını terk etmesinler diye
- c) Kalpleri huzur ve rahat olsun diye
- d) Günahlarından tevbe etsinler diye

18. "Ey iman edenler! Toplu halde savaşa çıktığınız zaman ayetteki boşluğa **aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?** (8/Enfal, 15)

- a) Onlara saldırın
- b) Savaştan kaçmayın
- c) Onlara tuzaklar kurun
- d) Onlara gizlice saldırın

19. Enfal sûresinin 25. ayetinde Allah Teâlâ, "Bir de öyle bir fitneden sakının ki o, içinizden sadece Erişmekle kalmaz (herkese sirayet edip, perişan eder). Biliniz ki, Allah'ın azabı şiddetlidir" buyurmaktadır. Ayet mealine göre, **boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?**

- a) Kâfirlere
- b) Münafıklara
- c) Müşriklere
- d) Zulmedenlere

20. Allah kendisinden korkanlara **neyi vaad ediyor?** (8/Enfal, 29)

- a) Cenneti vadediyor
- b) Furkan'ı vadediyor
- c) Rızasını vadediyor
- d) Fazlını vadediyor

21. İnkâr edenler Allah yolundan alıkoymak için **ne yaparlar?** (8/Enfal, 36)

- a) Bütün mücadeleyi yaparlar
- b) Ordularını kullanırlar
- c) Mallarını harcarlar
- d) Medya gücünü kullanırlar

22. Müşriklerin Kâbe'nin yanındaki ibadetleri **aşağıdakilerden hangisidir?** (8/Enfal, 35)

- a) Secdeye kapanmaktı
- b) Islık çalıp el çırpılmaktı
- c) Uzun süre kıyamda durmaktı
- d) Kâbe'nin içinde itikâfa girmekti

23. Savaşa elde edilen malların 5'te 1'i **kime ait değildir?** (8/Enfal, 41)

- a) Allah'a
- b) Rasûlüne
- c) Mücahitlere
- d) Yoksullara

24. Tevbe sûresinin 5. ayetinde Allah Teâlâ, "Haram aylar çıkınca müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayın, onları hapsedin ve onları her gözetleme yerinde oturup bekleyin" buyurmakta, bazı şartları yerine getirmeleri durumunda ise, yollarının serbest bırakılmasını emretmektedir. **Aşağıdakilerden hangisi bu şartlardan biri değildir?**

- a) Tevbe etmeleri
- b) Namazı kılmaları
- c) Zekâtı vermeleri
- d) Orucu tutmaları

25. Müşriklerin bizim kardeşimiz olabilmesi için **aşağıdakilerden hangisini yapmasına gerek yoktur?** (9/Tevbe, 11)

- a) Namaz kılmasına
- b) Zekât vermesine
- c) Teslim olmasına
- d) Tevbe etmesine

26. İman edenlerin, sayılarının çokluğuyla övündükleri, ama bu çokluğun kendilerine hiçbir yarar sağlamadığı, bütün genişliğine rağmen yeryüzünün kendilerine dar geldiği **savaş aşağıdakilerden hangisidir?** (9/Tevbe, 25)

- a) Bedir savaşı b) Uhud savaşı
- c) Mute savaşı d) Huneyn savaşı

27. Aşağıdakilerden hangisi Huneyn gününde **Allah'ın müminlere gönderdiği yardımlardandır?** (9/Tevbe, 26)

- a) Yağmur yağdırması
- b) Düşmanların üzerine Ebabil kuşları göndermesi
- c) Düşmanların gözlerini kör, kulaklarını sağır etmesi
- d) Görünmeyen askerler göndermesi

28. Mescid-i Harâm'a yaklaşmaları **yasaklananlar kimlerdir?** (9/Tevbe, 28)

- a) Allah'a ortak koşanlar / müşrikler
- b) İkiyüzlüler / münafıklar
- c) Hristiyanlar
- d) Yahudiler

29. Boyun eğerek kendi elleriyle verinceye kadar ehli kitapla savaşılmasını emreden ayette bahsedilen **vergi aşağıdakilerden hangisidir?** (9/Tevbe, 29)

- a) Haraç b) Öşür
- c) Cizye d) Zekât

30. Tevbe süresinin 42-43. ayetlerine göre Allah Teâlâ, Peygamber efendimizi **hangi davranışından dolayı uyarmaktadır?**

- a) Ele geçen esirleri vahiy gelmeden serbest bıraktığı için
- b) İnsanları savaşmaları için teşvik etmediği için
- c) Savaşta elde edilen ganimetleri Allah'tan vahiy gelmeden dağıttığı için
- d) Doğrular ve yalancılar iyice belli olmadan, savaşmak istemeyenlere izin verdiği için

31. Savaşa katılmayan "Eğer gücümüz yetseydi elbette sizinle beraber sefere çıkardık." diye Allah'a yemin edenlerin bu mazeretleri **nasıl değerlendirilmektedir?** (19/Tevbe, 42-46)

- a) Onlar eğer savaşa çıkmak isteselerdi elbette bunun için hazırlık yaparlardı
- b) Bu mazeretlerinde samimidirler
- c) Savaşa çıkmaları günah teşkil etmemiştir
- d) Savaşa katılmamaları onlar için daha hayırlıdır

32. "Allah'a ve ahiret gününe iman edenler, mallarıyla ve canlarıyla cihad etmekten..... Allah takva sahiplerini bilir" (9/Tevbe, 44) **ayetinde boşluğa hangisi gelmelidir?**

- a) Senden izin isterler
- b) Kaçınmazlar
- c) Senden izin istemezler
- d) Kaçınırlar

33. İnfak edenlerin yaptığı infakın kabul edilmesinin **sebebi aşağıdakilerden hangisidir?** (9/Tevbe, 54)

- a) İman etmemeleri
- b) Allah'ı ve elçisini tanınamaları
- c) Namaza ancak isteksiz gelmeleri
- d) Hoşlarına gitmiyorken infak etmeleri

34. Zekât verilecek sınıfa **aşağıdakilerden hangisi girmez?** (9/Tevbe, 60)

- a) Mücahidler b) Fakirler
- c) Yolda kalmışlar d) Müşrikler

35. Aşağıdakilerden hangisi münafıkların **özelliklerinden değildir?** (9/Tevbe, 67)

- a) Kötülüğü emrederler
- b) Allah'ı unuturlar
- c) İyilikten alıkoymak
- d) Sinsi bir düşmandırlar

Kanalımıza Abone Olun!

<https://www.youtube.com/c/TakvaDergisi>

HİCRİ TAKVİM

EKİM 2022

Rebîulevvel 1444

Rebîulahir 1444

PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
					1 5	2 6
3 7	4 8	5 9	6 10	7 11	8 12	9 13
10 16	11 14	12 15	13 16	14 17	15 18	16 19
17 23	18 20	19 21	20 22	21 23	22 24	23 25
24 26	25 27	26 28	27 29	28 1	29 2	30 3
31 4						

*Hicri Ayların 29. Günü Gelecek Olan Ayın Hilali Gözetlenmelidir.

YILLIK
ABONELİK
330₺

**Şimdi
Abone Ol**

ABONELİK İLETİŞİM

✉ editor@takvadergisi.org ☎ 0552 822 74 42